

Kolmihaaran tuuli- ja aurinkovoimahanke, Isojoki

Perusteltu päätelmä

Perusteltu päätelmä on yhteysviranomaisen hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista tekemä perusteltu johtopäätös, joka on tehty arviointiselostuksen, siitä annettujen mielipiteiden ja lausuntojen sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun pohjalta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain nojalla (jäljempänä YVA-laki).

HANKETIEDOT

Hankkeen nimi ja sijainti

Kolmihaaran tuuli- ja aurinkovoimahanke, Isojoki

Hankkeesta vastaava

Neoen Renewables Finland Oy, Mikonkatu 7, 00100 Helsinki.

Konsulttina arviointiohjelman laatimisessa on toiminut FCG Finnish Consulting Group Oy

Yhteysviranomainen

Hankkeen yhteysviranomaisena on toiminut Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehtoista

Hankkeessa Neoen Renewables Finland Oy suunnittelee tuuli- ja aurinkovoimapuistoa Isojoen kuntaan. Hankealue sijoittuu Isojoen kunnan eteläosaan Kankaanpään kaupungin rajalle, noin kilometrin etäisyydelle Isojen keskustaajamasta. Hankealueen pinta-ala on noin 6 600 hehtaaria.

Sähkönsiirron vaihtoehdot ulottuvat Kankaanpään puolelle, Marjakeitaan tuulivoimapuiston sähköasemalle.

Arvioidut vaihtoehdot

Tuulivoima

VE0: Hanketta ei toteuteta

VE1: Hankealueelle rakennetaan enintään 77 uutta tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 7–10 MW.

VE2: Hankealueelle rakennetaan enintään 60 uutta tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 7–10 MW.

Aurinkovoima

AVE1: Hankealueen reunamille sen pohjois- ja keskiosiin sijoitetaan viisi erillistä aurinkovoima-aluetta. Aurinkovoimahankkeen tarpeisiin käytettävä noin 288 hehtaarin maa-ala mahdollistaa noin 120–180 MW:n suuruisen aurinkovoimapuiston rakentamisen.

EVE2: Hankealueen reunamille sen koillis- ja keskiosiin sijoitetaan kolme erillistä aurinkovoima-aluetta. Aurinkovoimahankkeen tarpeisiin käytettävä noin 184 hehtaarin maa-ala mahdollistaa noin 60–120 MW:n suuruisen aurinkovoimapuiston rakentamisen.

Sähkönsiirto

SVE1: Hankkeen sähkönsiirtoa varten hankealueen kaakkoisosaan rakennetaan sähköasema. Hankealueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapeleilla. Sähkönsiirron liityntää varten rakennetaan 400 kV voimajohto Pesäkeitaan eteläpuolitse Mäminmaalle, jonka jälkeen johto sijoittuu Fingrid Oyj:n voimajohdon länsipuolelle, jatkaen sen linjaa myötäillen Marjakeitaalle. Rakennettavan voimajohtoreitin pituus on noin 7,9 kilometriä.

SVE2: Hankkeen sähkönsiirtoa varten hankealueen itäosaan rakennetaan sähköasema. Hankealueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapeleilla. Sähkönsiirron liityntää varten rakennetaan 400 kV voimajohto, jonka reitti kiertää hankealueella Hosiankeitaan sen eteläpuolelle sijoittuvan Puolivälinnevan kankaan kautta ja jatkuu hankealueen ulkopuolella Pesäkeitaan eteläpuolitse Mäminmaalle. Mäminmaalla johto sijoittuu Fingrid Oyj:n voimajohdon länsipuolelle, jatkaen sen linjaa myötäillen Marjakeitaalle. Rakennettavan voimajohtoreitin pituus on noin 14,5 kilometriä.

SVE3: Hankkeen sähkönsiirtoa varten hankealueen itäosaan rakennetaan sähköasema. Hankealueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapeilla. Sähkönsiirron liityntää varten rakennetaan 400 kV voimajohto, jonka reitti kiertää hankealueella Hosiankeitaan sen eteläpuolelle sijoittuvan Varsaharjun pohjoispuolitse ja jatkaa hankealueen ulkopuolella Pesäkeitaan eteläpuolitse Mämminmaalle. Mämminmaalla johto sijoittuu Fingrid Oyj:n voimajohdon länsipuolelle, jatkaen sen linjaa myötäillen Marjakeitaalle. Rakennettavan voimajohtoreitin pituus on noin 15,3 kilometriä.

SVE4: Hankkeen sähkönsiirtoa varten hankealueen itäosaan rakennetaan sähköasema. Hankealueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapeilla. Sähkönsiirron liityntää varten rakennetaan 400 kV voimajohto, jonka reitti kiertää hankealueella Hosiankeitaan sen eteläpuolelle sijoittuvan Varsaharjun eteläpuolitse ja jatkaa hankealueen ulkopuolella Pesäkeitaan eteläpuolitse Mämminmaalle. Mämminmaalla johto sijoittuu Fingrid Oyj:n voimajohdon länsipuolelle, jatkaen sen linjaa myötäillen Marjakeitaalle. Rakennettavan voimajohtoreitin pituus on noin 15,7 kilometriä.

ASIAN VIREILLETULO

Hankkeesta vastaava Neoen Renewables Finland Oy on saattanut hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (jäljempänä arviointimenettely) vireille toimittamalla ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma) yhteysviranomaiselle 11.4.2023. Arviointiohjelma oli nähtävillä 13.4. - 12.5.2023 ja yhteysviranomainen antoi siitä lausuntonsa 14.6.2023.

Hankkeesta vastaava toimitti 7.5.2024 yhteysviranomaiselle ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (jäljempänä arviointiselostus) sen käsittelyä ja perustellun päätelmän antamista varten.

Hankkeen arviointimenettelyn tarve määräytyy ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) (jäljempänä YVA-laki) liitteen 1 kohdan 2) *luonnonvarojen otto ja käsittely*, alakohdan f) *yli 200 hehtaarin laajuisen, yhtenäiseksi katsottavan alueen metsä-, suo- tai kosteikkoluonnon pysyväisluonteinen muuttaminen toteuttamalla uudisojituksia tai kuivattamalla ojittamattomia suo- ja kosteikkoalueita, poistamalla puusto pysyvästi tai uudistamalla alue Suomen luontaiseen lajistoon kuulumattomilla puulajeilla ja kohdan 7 e) tuulivoimahankkeet, kun yksittäisten laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia* perusteella sekä kohdan 8) *energian ja aineiden siirto sekä varastointi*, alakohdan b) *vähintään 220*

kilovoltin maanpäälliset voimajohdot, joiden pituus on yli 15 kilometriä mukaisesti.

ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Yhteysviranomaisen tiedotti arviointiselostuksesta ja Natura-arvioinnin nähtävillä olostä sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 23.5. - 19.7.2024. Kuulutus, arviointiselostus liitteineen sekä Natura-arvioinnit julkaistiin ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/kolmihaaratuulijaaurinkovoimaYVA. Ilmoitus kuulutuksesta on lähetetty Isojoen ja Siikaisten kunnille sekä Kankaanpään kaupungille julkaistavaksi niiden verkkosivuilla. Lisäksi arviointiselostuksesta ja sen nähtävillä olostä sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen on tiedotettu Suupohjan Sanomat, Ilkka-Pohjalainen ja Kankaanpään Seutu -lehdissä 23.5.2024 julkaistuilla lehti-ilmoituksilla.

Arviointiselostukseen sekä Natura-arvioitiin on voinut tutustua kuulemisaikana paperimuodossa seuraavissa paikoissa: Isojoen virastotalo, Kankaanpään kaupungintalo ja Siikaisten kunnantalo, Isojoen kunnankirjasto, Kankaanpään kaupunginkirjasto, Siikaisten kunnankirjasto sekä Honkajoen kirjasto.

Arviointiselostuksesta järjestettiin yleisötilaisuus 13.6.2024 klo 18.00 Kodesjärven kylätalo Toukolassa, Honkajoentie 1011, 64930 Kodesjärvi ja etäyhteydellä Teams-sovelluksen välityksellä. Yhteysviranomaisen ja hankkeesta vastaavan edustajien lisäksi yleisötilaisuudessa oli läsnä noin 70 henkilöä ja osallistujia tilaisuudessa oli mukana myös etäyhteydellä. Yleisötilaisuudessa esiin nousseita asioita olivat mm. hankkeen vaikutukset asutukseen ja asumisviihtyvyyteen, linnustoon ja eläimistöön, kuntalaisiin kohdistuvat riskit ja maakuntakaavan ristiriitaisuus hankkeeseen nähden. Isojoen keskusta sijaitsee lähellä hankealuetta ja kyliä vaikutusalueella, vaikutuksia Piikkilänkylään ei ole arvioitu. Kodesjärveä kunnostetaan ja mitä vaikutuksia hankkeella on siihen. Kysymyksissä nousi esiin myös viranomaisten vastuukysymykset, jos tehty arvioinnit tai melumallinukset eivät pidäkään paikkaansa tai epäonnistuvat. Miten varovaisuusperiaatetta noudatetaan jatkossa ja kenellä on tästä vastuu. Asukaskyselyn osalta todettiin, että se ei ole tavoittanut kaikkia tarvittavia. Tuulivoimalat koettiin olevan liian lähellä asutusta ja niiden sijoittamisessa tulee noudattaa varovaisuusperiaatetta. Lisäksi oli keskustelua siitä, minkälaista on asua tuulivoimaloiden läheisyydessä ja melun ja meluhaittojen kokemisesta, kokemuksia

kerrottiin etenkin Kärjenkosken kylältä. Kysymyksiä esitettiin myös siitä, milloin maatuulivoima käy turhaksi, jos merituulivoimahankkeet toteutuvat ja kuinka käy sähkönsiirtoverkon kapasiteetin, kun kaikki hankkeet toteutuvat. Sähkönsiirto tulisi sijoittaa olemassa oleviin johtokäytäviin. Arvioinnissa ja viranomaiskäsittelyssä pyydettiin ottamaan kuntalaisten mielipiteet huomioon.

ARVIOINTISELOSTUKSESTA ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Yhteysviranomainen pyysi lausunnot arviointiselostuksesta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiselostuksesta toimitettiin yhteysviranomaiselle 18 lausuntoa, 6 asiantuntijakommenttia ja 12 mielipidettä.

Fingrid Oyj ilmoitti, että sillä ei ole lausuttavaa tässä vaiheessa hankkeen osalta.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys kuulemispalautteen keskeisestä sisällöstä. Lausunnot ja mielipiteet löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/kolmihaaratuulijaaaurinkovoimaYVA. Verkkosivuilla julkaistuista lausunnoista ja mielipiteistä on poistettu henkilötiedoiksi katsotut tiedot.

Digitan mukaan tuulivoimapuistot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa antenni-tv vastaanottoon tuulivoimapuiston takana oleville asuin- ja lomarakennuksille. Vastaanotto-ongelmien välttämiseksi ennakkosuunnittelun tärkeys korostuu, jotta häiriöt pystytään välttämään hyvissä ajoin. Lisäksi Digita huomauttaa, että häiriöiden korjaamisvastuu kuuluu häiriöiden aiheuttajalle.

Etelä-Pohjanmaan liitto toteaa, että arviointiselostuksessa viitataan jo vanhentuneeseen maakuntakaavan viranomais ehdotuksen mukaiseen aineistoon. Maakuntakaava 2050 on edennyt ehdotusvaiheeseen ja siihen on tehty muutoksia viranomaiskuulemisen jälkeen. Maakuntakaavaehdotuksessa esitetty tuulivoiman aluerajaus on pienempi mitä Kolmihaaran tuulivoiman hankealue. Suppeampi rajausta perustuu asutukseen jätettyyn etäisyyteen, petolintujen reviirikohtaiseen arviointiin ja sen tulosten huomioimiseen sekä luonnonsuojelualueiden jättämiseen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle. Suunnittelussa on varmistettava, että etteivät maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet vaarannu. Sähkönsiirron vaihtoehdot SVE2 ja SVE3 kulkevat luonnonsuojelualueen halki ja alueelle on voimassa rakentamisrajoitus. Arvioinnissa jää avoimeksi, onko hankealueen ulkopuolinen sähkönsiirto riippuvainen Marjakeitaan tuulivoimahankkeen toteutumisesta. Aurinkovoima-alueiden

sijoittuminen ei vastaa maakunnallisia tavoitteita laajojen aurinkovoima-alueiden ohjaamisesta. Monelta osin aurinkovoiman osalta vaikutusten arviointi puuttuu tai se on tehty hyvin yleisellä tasolla. Arviointiselostukseen toteutettujen havainnekuvien määrä on liian vähäinen ottaen huomioon hankkeen koko ja Satakunnan puolelta on toteutettu vain yksi havainnekuva. Arviointiselostuksen kartta-aineisto on osittain vaikeasti hahmotettavissa, koska osasta kartasta puuttuu hankevaihtoehdot. Etelä-Pohjanmaan liito huomauttaa, että hankealueen eteläosassa sijaitsee tunnistettu vahva ylimaakunnallinen ekologinen yhteys, joka kulkee Lauhanvuoren kansallispuistosta Haapakeitaan-Huidankeitaan-Mustasaarenkeitaan suojelualuekokonaisuuden kautta Satakuntaan. Tätä ei ole huomioitu arvioinnissa.

Fintraffic Lennonvarmistus Oy toteaa, että Liikenne- ja viestintävirasto selvittää osana lentoestelupaprosessia lentoesteen vaikutukset lentoliikenteen sujuvuudelle ja lentopaikan pitäjälle.

Ilmatieteen laitos nostaa esiin huolen voimala-alueen häiriökaiuista säätutkamittauksiin. Suunniteltu voimala-alue on erittäin laaja, kohtalaisen lähellä säätutkaa (30 km) ja lähistöllä on toiminnassa ja suunnitteilla tuulivoima-alueita. Yhteisvaikutusten takia säätutkahavaintoja ei voida mitata todennäköisesti näiltä alueilta, joten tämä vaikuttanee alueen sääpalveluihin varsinkin ukkossateella.

Isojoen kunta toteaa, että sillä ei ole huomauttamista ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta mutta suosittaa, että aurinkovoimatuotantoon käytetään ensisijaisesti käytöstä poistettuja turvetuotantoalueita.

Kauhajoen kaupungin ympäristölautakunnan mukaan yhteisvaikutusten ja terveydensuojelun arviointia ei ole merkitty yhdenkään asiantuntijan erityysosaamisalueeksi arviointiselostuksessa. Arviointiselostuksessa esitettyjen tuulivoimavaihtoehdot eivät juurikaan poikkea toisistaan, ja hankevaihtoehdot poikkeavat rajaukseltaan maakuntakaavaehdotuksen mukaisesta rajauksesta. Tuulivoimaloiden etäisyys asutukseen tulisi olla vähintään 2 km. Isojoen kunnan asukkaista noin 85 % asuu alle 10 km etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimaloista. Melumallinnus on toteutettu pienemmällä voimalalla mitä alueelle on suunniteltu toteutettavan. Asumisterveysasetuksen tarkoittama 25 dB toimenpideraja on huomioitava yhtenä lähiasutuksen sisämelutason ohjearvona. Melutasot ylittyvät myös luonnonsuojelualueilla hankealueen eteläosassa. Kolmihaaran tuulivoimapuiston varjostusvaikutukset asuin- ja lomarakennuksille ylittävät kahdeksan tunnin vuotuisen varjostusajan ja välkkeen määrää asutus- ja lomakiinteistöille on vähennettävä. Havainnekuvat eivät ole edustavia ja ne niitä ei ole teetetty niiltä kohdilta, joissa laskennallisten analyysien mukaan on havaittavissa eniten tuulivoimaloita. Hankealueen läheisyydessä

sijaitsee useampi Natura 2000-verkoston kuuluva alue, ja vaikutukset muodostuvat suuriksi erityisesti päiväpetolintujen törmäysvaikutusten takia. Ympäristölautakunta ei pidä kumpaakaan tuulivoimavaihtoehtoa (VE1 ja VE2) sellaisenaan toteuttamiskelpoisena. Kaikki mahdollisesti rakennettavat tuulivoimalat tulee rakentaa EteläPohjanmaan maakuntakaava 2050 kaavaehdotuksen mukaiselle alueelle.

Luonnonvarakeskuksen mukaan lajiston totumisesta tuulivoimaan ei tällä hetkellä ole tieteellistä näyttöä. Vaikutusten arviointeihin tehdyt selvitykset, kartoitukset ja seurannat eivät ole tutkimuksia. Olemassa olevan tieteellisen tiedon perusteella, eläimet voivat esim. käyttää tuulivoima-alueita ja liikkuvat niillä, mutta tuulivoima-alueita käytetään usein vähemmän kuin muita etäämmällä sijaitsevia alueita. Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa saattavat olla suurpedoille kuten sudelle suurempia kuin on arvioitu. Vaikutukset eivät välttämättä kohdistu ainoastaan suoraan välttämiskäyttäytymiseen vaan lisäksi myös esim. lisääntymiseen, mikäli elinympäristö jollain tasolla heikkenee. Vaikutukset voivat kertautua laajalle alueelle muiden tuulivoimala-alueiden myötä. Elinympäristön tuhoutuminen tai heikkeneminen siinä mittakaavassa, että yksilöt vaihtavat sijaintia, on suoraan verrattavissa kantokyvyn pienenemiseen. Vaikutusten osalta tehdyt johtopäätökset sisältävät riskin virhearvioinneille erityisesti pitkällä aikavälillä. Hankkeessa tulee kiinnittää huomiota riittäviin etäisyyksiin tuulivoima-alueiden välissä sekä Natura-alueisiin.

Metsähallitus toteaa, että hankealue kuuluu Haapakeitaan ympäristöön, joka on tunnistettu sekä Satakunnan että Etelä-Pohjanmaan viherrakenneselvityksissä merkittäväksi luonnon ydinalueeksi ja alue muodostaa ylimaakunnallinen yhteyden maakuntien välillä. Haapakeitaan alue on harvinainen erämaakokonaisuus, jonka lajistoon kuuluu useita ihmistoimintaa vältteleviä lajeja. Hankealueelta tunnetaan mm. kolmen salassa pidettävän petolintulajin reviierejä. Arviointiselostuksessa esitetyn petolintumallinnuksen mukaan salatun lajin osalta merkittävän törmäysvaikutuksen rajat ylittyvät. Alueelta todetaan myös paljon lintulajeja, joihin ihmistoiminnan lisääntyminen alueella vaikuttaa kielteisesti. Tuulivoiman tuotantoalue rajautuu Haapakeitaan Natura-alueeseen. Metsähallituksen tekemän mallinnuksen mukaan erityisesti Haapakeitaan Natura-alueeseen kuuluvat suoalueet soveltuvat metsäpeuran kesäaikaiseksi laidun- ja vasomisalueeksi ja alue on yksi Natura-alueista, joille metsäpeuraa on esitetty lisättäväksi alueen suojeluperustelajeihin. Hankealueen eteläosiin sijoittuu useita Metsähallituksen hallinnassa olevia, suojeluun varattuja kiinteistöjä. Metsähallituksen suojeluun varattujen kiinteistöjen luontoarvoja ei ole YVA-selostuksessa kuvattu eikä niihin kohdistuvia vaikutuksia ole arvioitu.

Hankkeen kaksi sähkönsiirtoreittiä kulkevat Metsähallituksen hallinnassa olevan, suojeluun varatun kiinteistön kautta ja lisäksi toteutettava 400 kV voimajohto kulkee myös suojeluun varatun kiinteistön läpi. Mikäli näitä sähkönsiirtovaihtoehtoja lähdetään toteuttamaan, tulee Metsähallituksen suojeluun varattujen kiinteistöjen luontoarvot ja niihin kohdistuvat vaikutukset arvioida hankkeen jatkosuunnittelussa YVA-selostusta tarkemmin. Arvioidut hankevaihtoehdot eivät juurikaan eroa vaikutuksiltaan toisistaan, koska tuulivoimalat sijoittuvat molemmissa vaihtoehdoissa koko hankealueelle. Hankealue on merkittävästi suurempi kuin Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaehdotuksessa 2050 suunniteltu tuulivoima-alue. Hosiankeitaalle tehtyjen linnustoselvitysten perusteella Kolmihaaran tuulivoima-aluetta tulisi supistaa erityisesti alueen eteläosasta Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 kaavaehdotuksen mukaisesti.

Puolustusvoimat 2. logistiikkarykmentti muistuttaa, että ennen tuulivoiman osayleiskaavan hyväksymistä hankkeelle tulee saada ajantasaisiin hanketietoihin (tuulivoimaloiden lukumäärä, maksimikokonaiskorkeus, koordinaatit) perustuva, myönteinen Pääesikunnan hyväksyttävyytyslause.

Satakunnan museo pitää arviointiselostuksen yhtä kuvauspistettä Satakunnan puolelta riittämättömänä ottaen huomioon, että 300 metriä korkeat voimalat sijoittuvat käytännössä kiinni maakuntarajaan ja lisäksi hankkeen sähkönsiirto ilmajohtoineen tulee Satakunnan puolelle. Havainnekuvamateriaalia tulee tuottaa laajemmalti Satakunnan alueelta niin tuulivoiman, että sähkönsiirron osalta. Arkeologista selvitystä ei ole laadittu Satakunnan alueelta kulkevalta sähkönsiirtoreitiltä ja on siten puutteellinen.

Satakuntaliitto toteaa, että arviointiselostuksessa esitetyssä vaikutusten arvioinnissa ei ole arvioitu vaikutuksia riittävän laajalle alueelle huolimatta siitä, että Kolmihaaran hankealue rajautuu osittain Satakunnan maakunnan rajaan ja hankealueen vaikutukset ulottuvat merkittävilta osin Satakunnan maakuntakaavassa osoitetulle luontomatkailun kehittämisvyöhykkeelle (mv3) ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeäksi määritellylle alueelle (luo). Arvioinnissa olisi tullut huomioida myös Satakunnan maakuntakaavan sekä vaihemaakuntakaavojen määräykset. Arviointi on näiltä olin puutteellinen. Satakunnan puolelta arvioinnissa on esitetty vain yksi havainnekuva ja se ei ole riittävä kuvaamaan Satakunnan puolelle muodostuvia vaikutuksia. Arviointiselostuksessa viherrakennetta koskeva vaikutusten arviointi on puutteellinen, koska siinä ei ole käsitelty Etelä-Pohjanmaan liiton viherrakenneselvityksessä määriteltyä aluetta, joka sijoittuu Kolmihaaran alueelle, eikä Satakunnan alueelle toteutetun viherrakenneselvityksen mukaista Haapakeitaan alueelle sijoittuvaa ylimaakunnallista yhteyttä.

22.10.2024

Haapakeitaan Natura-arvioinnista ei selviä onko siinä seurattu Kaakkurien ruokailulentojen toteutumista. Satakuntaliitto korostaa riittävien selvitysten laatimisen ja arvioinnissa esitettyjen johtopäätösten perustelujen tarpeellisuutta sekä Satakunnan alueelle kohdistuvien vaikutusten arvioinnin merkitystä.

Seinäjoen museo toteaa, että hankkeen arkeologinen selvitys ei ole vielä valmistunut, joten museo ei voi ottaa kantaa hankkeen vaikutuksiin. Hanketta ei ole osoitettu lainvoimaisessa maakuntakaavassa tuulivoimatuotantoon, ja Kolmihaaran suunnittelualue on huomattavasti maakuntakaavaehdotukseen merkittyä aluetta suurempi. Suunniteltu tuulivoimahanke sijoittuu rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta hyvin herkälle alueelle. Aivan hankealueen tuntumassa on kyliä ja Isojoen taajama-alue. Museo esittää huolensa tuulivoiman vaikutuksista Isojoen maisemiin. Vaikutukset valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin Isojoki laakson kyläasutus ja Isojoen kirkkomaisema on arvioitu kohtalaiseksi ja Koppelonkylän osalta suuriksi. Museo painottaa, että kohteet ovat RKY-kohteita ja vaikutuksia niihin on pehmennetty arvioinnissa. Museo huomauttaa, että Kodesjärven alue on merkitty maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi maakuntakaava 2050-ehdotuksessa ja maisemavaikutusten osalta kohteen herkkyyttä sekä vaikutuksia on aliarvioitu arvioinnissa. Tuulivoimaloiden näkemäalueanalyysi sekä havainnekuvat on toteutettu eri kokoisilla voimaloilla mitä arvioinnissa.

Suomen erillisverkot toteaa, että hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen mukaan Kolmihaaran alue on valtakunnan mittakaavassa arvokasta Suomenselän ekologista yhteysaluetta ja arvioitu osin viherverkoston ydinalueeksi tulevan Satakunnan kokonaismaakuntakaavan taustaselvityksissä. Kolmihaaran tuulivoimalat ja sähkönsiirto pirstovat luonnon ydinaluetta. Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon vaikutukset Mustansaarenkeitaan-Haapakeitaan-Huidankeitaan yhtenäisen luonnon ydinalueeseen. Haapakeitaan Natura-alueelle arvioidut vaikutukset ovat aliarvoitu arvioinnissa ja linnustovaikutuksien osalta etäisyys Natura-alueen sekä tuulivoimavoiden osalta tulisi olla suurempi. Arvioinnissa on tunnistettu maakuntakaavaan osoitetut hiljaiset alueet, mutta vaikutuksia niihin ei ole arvioitu selkeästi. Lentoestevalojen vaikutusta maisemaan on arvioitu, mutta havainnekuvia on esitetty vain hämärästä maisemasta.

Varsinais-Suomen ELY-keskus, katalatalousviranomainen huomauttaa, että tuuli- ja aurinkovoimapuisto sijoittuu lähes kokonaan Lapväärtin-Isojoen vesistöalueelle, jossa esiintyy yksi Suomen harvoista

alkuperäisistä erittäin uhanalaisista merivaelteisista taimenkannoista. Isojoen taimenkanta on kalataloudellisesti erittäin arvokas. Rakentamisen aikaisilla toimenpiteillä voi olla lyhyt- ja pitkäikäisiä vaikutuksia taimenelle. Arviointiselostuksessa ei ole arvioitu vesistöihin, meritaimeneen ja jokihelmisimpukkaan kohdistuvia vaikutuksia, vaikka arviointiohjelmassa on näin esitetty tehtävän.

Suomen luonnonsuojeluliitto, Pohjanmaan piiri ry toteaa, että useilla tuulivoima-alueilla hankkeiden yhteisvaikutuksia ei voida arvioida realistisesti. Kolmihaaran tuulivoima-alueen ympäristöön 30 km säteelle on suunniteltu yli 400 tuulivoimalaa. Aurinkovoima tulee sijoittaa ensisijaisesti rakennettuun ympäristöön ja tuotantolaitoksiin. Kolmihaaran tuulivoimahankkeen etäisyydet asutukseen ja lomakiinteistöihin ovat liian pienet. Suojavyöhykkeen tulisi olla myös suurempi tärkeisiin luontoyhteyksiin ja pohjavesialueisiin nähden. Arviointiselostuksen useasta karttakuvasta puuttuu suunniteltujen tuulivoimaloiden sijainnit. Suunnittelussa tulee noudattaa varovaisuusperiaatetta ihmisten ja luontokohteiden osalta. Alueen puroissa esiintyvät lohikannat tulisi kartoittaa. Arvioinnissa toteutettu linnustoselvitys on riittämätön. Hankealueen linnustoltaan rikas ja ei niinkään tavanomainen, miten selostuksessa kerrotaan. Vaikutusalueella pesii petolintuja. Tuulivoima aiheuttaa luonnon pirstoutumista ja vaikeuttaa lajien selviämistä alueella. Tuulivoimaloiden rakentaminen tulisi kompensoida saman seudun alueella. Liitto ei puolla hanketta.

Suupohjan Lintutieteellinen Yhdistys ry toteaa, että Kolmihaaran suunniteltu tuulivoima-alue on hyvin erämainen alue, mikä korostaa alueen merkitystä monille lajeille. Hanke sijoittuu Lauhanvuori-Hämeen kangas Unesco Global Geopark -alueelle ja lisäksi Haapakeitaan ympäristö on matkailullisesti tärkeä erämainen kokonaisuus. Maakuntakaavan aineistoon kuuluvan ekologisen verkoston teemakartan mukaan hankealueen eteläosan suo- ja metsäalue muodostaa yhden Etelä-Pohjanmaan laajimmista luonnon monimuotoisuudelle tärkeitä alueista. Maakuntakaavan rajauksen mukainen monimuotoisuudelle tärkeä alue tulee jättää rakentamisen ulkopuolelle. Luontoselvityksien osalta arviointiselostuksessa kuvatut menetelmät ja selvitykseen käytetty aikamäärä eivät ole olleet riittäviä luotettavan arvion tekemiseen, lisäksi esitetty kartta-aineisto on puutteellinen. Aiemmin tunnistettuja ekologisia yhteyksiä ja seutukunnan monien hankkeiden yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu niiden vaatimalla huolellisuudella. Lisäksi tulkinnoista puuttuu liian usein varovaisuusperiaate. Haapakeitaan alueella on todettu salassa pidettävän petolinnun reviiri. Lajin seurannasta laadittu raportti vuodelta 2023 on puutteellinen. Arviointiselostuksessa ei myöskään ole arvioitu vaikutuksia toisen salassa pidettävän lajin pesintään ja reviiriin. Yhdistys

katsoo, että petolintuvaikutusten vuoksi tuulivoimaloita ei voi sijoittaa Hosiankeitaan pohjoisosan tason eteläpuolelle. Selostuksessa uhanalaisen lajin saalistuslentoja on arvioitu puutteellisesti. Metsäpeuran osalta on tarpeen turvata lajin elinmahdollisuuksien säilyminen Haapakeitaan ympäristössä.

Telia toteaa, että hankealueen läpi kulkee Telian radiolinkki. Kunkin voimalan lavan ja radiolinkin väline etäisyys tulee olla aina vähintään 100 m. Radiolinkin korvaamiseen liittyvät kustannukset tulee hyvittää Telialle tuulivoimahankkeen toimesta, mikäli tuulivoimala katkaisee radiolinkin, tai vaihtoehtoisesti linkkijänteen kohdalle suunnitellut tuulivoimalat on sijoitettava toisin tai jätettävä rakentamatta. Sähkönsiirto johdoista pitää tehdä tuulivoimahankkeen toimesta erikseen vaarajänniteselvitys.

Annetuissa mielipiteissä on käsitelty seuraavia osa-alueita:

Tarkasteltavat vaihtoehdot:

Hankkeen johdosta saapuneissa mielipiteissä vastustetaan Kolmihaaran tuulivoimahanketta ja sen vaihtoehtoja. Mielipiteissä kritisoidaan ja esitetään huoli suunniteltujen tuulivoimaloiden koosta ja määrästä. Hanke koetaan liian isoksi siitä aiheutuvien vaikutusten vuoksi. Kolmihaaran hankealue on kooltaan suurempi mitä uusi maakuntakaavan osoittama tuulivoimalle osoitettu alue.

Ihmisten elinolot ja viihtyvyys:

Isojoelle suunniteltujen tuulivoima-alueiden osalta esiin nousee huoli vaikutuksista asumisterveyden osalta. Asutuksen ja tuulivoimaloiden väliin tulisi jättää riittävästi etäisyyttä haittojen ehkäisemiseksi, nyt suunnitellut etäisyydet koetaan liian lyhyeksi. Monessa mielipiteessä nousee esiin neljän kilometrin etäisyysvaatimus asutuksen ja tuulivoimaloiden välille. Hankkeeseen tehdyn melumallinnuksen mukaan useassa kohteessa mallinnuksen tulos on lähellä 40 dB:n ylärajaa ja mallinnus ei vastaa hankesuunnitelmassa esitettyjä tuulivoimaloita. Useassa mielipiteessä nousee Isojoella jo kunnassa vireillä olevat valitustapaukset tuulivoiman osalta, niiden keskeneräisyys ja tämän huomioon ottaminen päätöksenteossa.

Välkemallinnuksen osalta mallinnettujen rakennusten määrä koetaan vähäiseksi suhteessa hankealueen kokoon nähden ja tuloksissa on jo paljon ylityksiä sovellettavien aikamääreiden osalta. Välkehaitat ovat ehkäistävissä riittäväällä etäisyydellä asutukseen ja tuulivoimaloihin nähden.

Kolmihaaran kokoinen hanke on liian iso vaikutuksiltaan ja Isojoella suuri osa asukkaista sijaitsee sen vaikutusalueella.

22.10.2024

Tuulivoimayhtiöltä edellytetään ympäristöluvan hakemista, koska ympäristöluvan avulla haittoja voidaan paremmin kontrolloida. Haittoihin puuttuminen ilman ympäristölupaa on hyvin haasteellista.

Luontoympäristö:

Hankkeen toteuttaminen koetaan vaikuttavan oleellisesti heikentävästi luonnon monimuotoisuuteen, Natura-alueiden suojeltujen luontotyyppien ja eläinlajien säilymismahdollisuuksiin sekä populaation lisääntymismahdollisuuksiin ja itse hankealueella elävien, luontodirektiivin mukaisessa suojelussa olevien eläinten säilymiseen. Natura-alueiden välinen tärkeä viheryhteys häviäisi. Vaikutuksilla on kartoitettu vain nykytilannetta mutta pitemmän ajan vaikutuksia ei ole huomioitu.

Hankkeen koetaan pirstovan luontoympäristöä ja aiheuttavan linnustovaikutuksia. Hanke sijaitsee muun muassa Kurkien päämuuttoreitillä ja aiheuttaa vaikutuksia alueen petolinnustoon.

Alueen lohikalastoa ei ole arvioitu ollenkaan arvioinnin aikana. Pohjavesien osalta hankkeen koetaan sisältävän riskin, koska pohjavesiä sijoittuu hankealueelle.

Maisema ja muut tuulivoimahankkeet:

Maisemavaikutuksissa korostuu erityisesti kaikkien hankkeiden yhteisvaikutukset. Tuulivoimaloita koetaan olevan Isojoella ja Isojoen ympäristössä liikaa. Vaikutuksia muodostuu Isojoella olevaan rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Arvioitiselostuksessa ei ole huomioitu riittävästi alueen läheisyydessä jo luvan saaneita hankkeista, joista muodostuu ympäristövaikutuksia. Kolmihaaran hankkeen toteutuessa Isojoella tulisi olemaan reilusti yli 200 tuulivoimalaa ja lähes neljännes kunnan pinta-alasta olisi tuulivoima- aluetta.

Vaikutukset kiinteistöjen arvoon:

Suunnitellun tuulivoimahankeen koetaan kokonaisuudessaan aiheuttavan arvon alentumista asuin- ja lomakiinteistöjen osalta, koska melun ja maisemahaitan alaisuudessa oleva kiinteistö koetaan vaikeasti myytäväksi.

Kunnallinen päätöksenteko sekä ympäristövaikutusten arviointi:

Hankkeen osalta tiedon ei koeta tavoittaneen kaikkia osallisia. Hankkeessa olisi tullut tiedottaa kiinteistökohtaisesti, koska esimerkiksi kuulutus ei ole tavoittanut kaikkia. Isojoen kunnassa ei ole laadittu erillistä tuulivoimastrategiaa ja kokonaiskuva tulisi hahmottaa ennen tuulivoimaloiden luvittamista. Isojoen kunnassa ei ole varauduttu

22.10.2024

tuulivoiman aiheuttamiin haittoihin, ja tämä esiintyy nyt tuulivoimasta tehtyinä valituksina.

Matkailu ja virkistys:

Lauhavuoren-Pohjankankaan alue valittiin UNESCON GEO -park alueeksi, johon kuuluu maailmassa vain 160 aluetta ja Suomessa vain kolme kohdetta. Kolmihaaran tuulivoimala-alue sijaitsee arvokkaalla GEO-park alueella ja pilaa alueen merkityksen luonnon nähtävyytenä.

Tulevaisuuden näkymät:

Mielipiteessä esiin nousee myös merituulivoiman syrjäyttävä vaikutus maatulivoimalle ja siitä aiheutuvat vaikutukset. Kritiikkiä saa myös pienet paikalliset tuulivoimayhtiöt ja niiden mahdollinen konkurssi ja korvausvastuu. Riskiksi koetaan myös tuulivoimayhtiön ulkomaalaisomistus.

ARVIOINTISELOSTUKSEN RIITTÄVYYS JA LAATU SEKÄ LAATIJOIDEN PÄTEVYYS

Yhteysviranomaisen on tarkastanut arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun. Arviointiselostus Kolmihaaran tuuli- ja aurinkovoimahanke, Isojoki täyttää YVA-lain (252/2017) 19 §:ssä ja YVA-asetuksen (277/2017) 4 §:ssä arviointiselostukselle säädetyt sisältövaatimukset.

Arviointiselostus on laadittu arviointiohjelman ja olennaisilta osiltaan yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon pohjalta. Tehtyyn arviointiin liittyy puutteita, mutta tehdyn arvioinnin sekä kuulemisessa saadun palautteen perusteella on mahdollista muodostaa kokonaiskuva hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista sekä tunnistaa ja arvioida hankkeen merkittävät vaikutukset. Hankkeesta vastaavalla on ollut käytettävissään riittävä asiantuntemus ympäristövaikutusten arvioinnin ja sen erillisselvitysten toteuttamiseen.

Vaikutukset maa- ja kallioperään ja pohjavesiin on arvioitu YVA-vaiheeseen riittävällä tasolla. Yhteysviranomaisella ei ole niiltä osin huomauttamista tehtyihin arviointeihin tai vaikutusten merkittävyyksiin. Myös hankkeen suhde ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin ja ohjelmiin on kuvattu riittävästi YVA-asetuksen (277/2017) 4 §:n mukaisesti.

Kuulemisen sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun yhteydessä on noussut esille puutteita ja epävarmuustekijöitä, jotka tulee ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelun, kaavoituksen ja lupamenettelyjen yhteydessä. Yhteysviranomaisen esittää puutteellisten arviointien osalta seuraavaa:

Raportointi ja laatijoiden pätevyys

Selvitys arviointiin osallistuneiden henkilöiden pätevyydestä ja roolista on esitetty selkeästi. Yhteisvaikutusten arviointiin ei ole esitetty arvioinnista vastaavaa henkilöä vastuualueita kuvaavassa taulukossa.

Henkilöiden pätevyystaulukosta puuttuvat kartoituksissa ja selvityksissä käytettyjen alikonsulttien tarkemmat tiedot, mm. koulutukset ja kokemusvuodet. Tiedot olisi tullut esittää arviointiselostuksen ja sen pohjana olevien raporttien laatijoiden pätevyyden varmistamiseksi.

Yhteysviranomainen huomauttaa, että osasta kartoituksien sijainteja kuvaavista kartoista puuttuu alueelle suunnitellut toiminnot. Sijainti- tai kartoitustietoa olisi ollut helpompi tulkita alueelle suunniteltujen tuuli- ja aurinkovoimaloiden, tiestön ja sähkönsiirron vaihtoehtojen rinnalla.

Arviointiselostuksessa on todettavissa paljon huolimattomuusvirheitä, jotka häiritsevät tekstin ymmärrettävyyttä ja luotettavuutta.

Hankkeen kuvaus ja hankevaihtoehdot

Hankkeen perustiedot on tuotu arviointiselostuksessa riittävästi esille, mutta hankevaihtoehtoja kuvaavilla kartoilla olisi tullut esittää myös vaihtoehto VE1 numeroiduilla tuulivoimaloilla.

Arviointiselostuksessa ei arvioida hankealueen ulkopuolisen sähkönsiirron osalta kuin yhtä vaihtoehtoa, jossa Mämmi- ja Aallanjoen voimajohdon länsipuolelle jatkaen sen linjaa Marjakeitaalle. Arviointiohjelmassa alueen ulkopuolisia vaihtoehtoja oli kolme. Arviointiselostuksessa jää avoimeksi, onko hankealueen ulkopuolinen sähkönsiirto riippuvainen Marjakeitaan tuulivoimahankkeen toteutumisesta. Tätä ei tuoda esiin arvioinnin epävarmuustekijöissä.

Aurinkovoimaloiden osalta arviointiselostuksessa on esitetty kartalla aurinkovoima-alueiden etäisyys asuinrakennuksiin ja vapaa-ajankiinteistöihin mutta ei taulukossa, jossa on eritelty lähialueen asukkaisen määriä. Tätä olisi myös ollut hyvä tarkastella samassa yhteydessä.

Yhteysviranomainen on arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa todennut, että YVA-menettelyssä olisi hyvä tarkastella myös vaihtoehtoa, jossa hankealue olisi muutoksessa olevan maakuntakaavan mukaisella alueella, mutta tätä vaihtoehtoa ei ole tarkasteltu. Hankkeessa arvioidut vaihtoehdot VE1 ja VE2 eivät eroa juurikaan kokonaisaltaan, koska molemmat vaihtoehdot ulottuvat koko hankealueelle, ollen merkittävästi vireillä olevaa maakuntakaavarajausta suuremmat. Eroavaisuutta on vaihtoehtojen vertailutaulukossa ainoastaan arkeologiseen kulttuuriperintöön aiheutuvien vaikutusten osalta, muutoin vaikutusten merkittävyys on vaihtoehdoissa sama. Yhteysviranomainen katsoo, että vireillä olevan Etelä-Pohjanmaa maakuntakaavan 2050 mukaisen alueen

22.10.2024

tarkastelu arvioinnissa olisi tuonut vertailutietoa arvioinnissa esitettyyn alueeseen.

Yhteysviranomainen on edellyttänyt arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa, että hankkeeseen käytettävän maa-aineksen määrä ja ottoalueet sekä mahdolliset läjitysalueet tulee esittää arviointiselostuksessa.

Arviointiselostuksessa on esitetty, että kokonaisuutena teiden ja voimalakenttien rakentamiseen tarvittavien kiviainesten määrä vastaa hankevaihtoehdossa VE1 noin 15 900–19 900 kuljetusta ja hankevaihtoehdossa VE2 noin 13 100–16 300 kuljetusta riippuen keskimääräisestä kuljetuskoosta. Teiden ja asennuskenttien rakentamisessa tarvittavat kiviainekset pyritään saamaan hankealueelta tai mahdollisimman läheltä. Aurinkovoiman osalta kuljetuksia on arvioitu olevan arviolta AVE1 noin 1 900–2 700 kuljetusta ja AVE2 noin 1 300–1 800. Hankkeen rakentamiseen käyttävien kiviainestarpeen enimmäismäärää ei ole esitetty arviointiselostuksessa, vain arvio kuljetusmääristä. Yhteysviranomainen katsoo, että arviointi on puutteellinen tältä osin.

Yhteysviranomaisen arviointiohjelmaa koskevassa lausunnossa on edellytetty, että toiminnan aikana ja toiminnan päättyessä syntyvät jätteet sekä niiden määrät tulee esittää, kuten myös jätteiden käsittelymenetelmät. Myös aurinkopaneelien purkamisesta sekä tuulivoimaloiden ja aurinkopaneelien perustusten mahdollisesta purkamisesta muodostuvat jätteet tulee arvioida selostuksessa. Arviointiselostuksessa ei ole arvioitu muodostuvia jätemääriä. Jätteiden osalta on esitetty vain arvio niiden kierrätysasteesta.

Yhteysviranomainen huomauttaa, että Kolmihaaran tuuli- ja aurinkovoimahanke on Suomen mittakaavassa mittava hanke ja sen maa-aines- sekä jätemäärien arvioimatta jättäminen on arvioinnin huomattava puute. Lukijalle ei hahmotu esimerkiksi hankkeessa todellisuudessa toteutuvien maatöiden mittakaava. Arviointiselostuksessa ei ole sijoitettu tai arvioitu hankealueelle kiviaineisten ottoaluetta, vaikka selostuksessa viitataan siihen, että hankkeeseen vaadittava kiviaines pyritään saamaan hankealueelta tai mahdollisimman läheltä. Arviointiselostuksessa esitettyjen voimassa olevien maa-ainesottoalueiden osalta ei myöskään ole esitetty maa-aineslupien sisältämää kiviainesmäärää, vain luvan viimeinen voimassaolopäivä.

Suunnitelmat ja luvat

Maa-aineslain mukainen maa-ainesluvan tarve on tunnistettu arviointiselostuksessa. Yhteysviranomainen huomauttaa, että maa-aineslain mukaisen maa-ainesluvan lisäksi usein samassa yhteydessä

22.10.2024

tulee tarpeelliseksi myös ympäristöluvan hakeminen kiviaineksen murskaukseen ja louhintaan, mikäli murskauksen ja louhinnan toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää. Murskaus koskee myös siirrettäviä murskaamoja.

Arviointiselostuksessa ei ole arvioitu hankkeessa muodostuvien poistettavien pintamaiden määrää ja sitä mihin pintamaat tullaan kuljettamaan tai läjittämään. Ympäristöluvan varaisuus saattaa laueta myös pilaantumattoman maa-aineksen käsittelystä, koska muu kuin sijoittaminen kaatopaikalle on luvanvaraista, kun käsiteltävä määrä on vähintään 50 000 tonnia vuodessa.

Yhteysviranomaisen katsoo, että myös nämä luvanvaraiset toiminnot olisi tullut tunnistaa hankkeen osalta.

Vaikutukset maankäyttöön

Komihaaran arviointiselostuksen nähtävillä olon aikana Etelä-Pohjanmaan liitto asetti Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 kaavaehdotuksen julkisesti nähtäville, joten arviointiselostus sisältää osittain vanhentunutta tietoa maakuntakaavaprosessin osalta. Kaavamerkinnät ovat muuttuneet joiltain osin maakuntakaavan kaavaehdotuksen viranomaiskuulemisen jälkeen 5.4. - 13.5.2024 nähtävillä olleeseen maakuntakaavaehdotukseen. Arviointiselostuksessa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 osalta kappaleessa on otsikkona kaavaluonnos, vaikka tekstissä kuvataan kaavaehdotuksen viranomaiskuulemisen mukaista tilannetta.

Arviointiselostuksessa on esitetty hankealueen sijoittuminen voimassa olevaan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan sekä vireillä olevaan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavamuutokseen nähden. Kolmihaaran hankealue on kooltaan huomattavasti maakuntakaavan 2050 mukaista aluevarausta suurempi. Arviointiselostuksessa ei ole kuitenkaan perusteltu hankealueen osalta poikkeamista. Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan maakuntakaavan rajauksista poikettaessa on selvityksin varmistuttava, etteivät maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet vaarannu.

Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan arviointiselostuksessa ei arvioida lainkaan hankkeen suhdetta maakuntakaavaehdotuksessa osoitettuihin arvokkaisiin maisema-alueisiin tai merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin kappaleessa, jossa on esitetty hankkeen suhdetta Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 kaavaehdotukseen.

Myös samanaikaisesti vireillä olevassa kaavaselostuksessa ja arviointiselostuksessa on ristiriitaisuuksia, koska kaavaselostuksen mukaan vaikutukset maisemaan Isojoen Koppelokylän RKY-alueen osalla on arvioitu erittäin suureksi, kun taas arviointiselostuksessa vaikutukset on arvioitu suureksi.

Muinaisjäännökset

Arviointiselostuksessa todetaan, että hankealueen arkeologisten kohteiden luonnetta ei voida luotettavasti arvioida, koska kohteiden inventointiraporttia ei ole tuotettu. Hankealueen arkeologinen inventointi on arviointiselostuksen mukaan kesken. Hankealueen pohjoinen osa on inventoitu, mutta hankealueen eteläinen osa ja voimajohdot ovat inventoimatta. Inventointia täydennetään kevään 2024 aikana ja arviointiselostuksen mukaan arvioinnin tulokset tuodaan kaavaehdotukseen. Arviointiselostuksessa on esitetty kevään 2024 aikana tarkastettavat potentiaaliset ja tarkistettavat kohteet inventointia varten.

Arviointiselostuksessa on esitetty arviointi kahden kiinteän muinaisjäännöksen sekä kahden muun kulttuuriperintökohteen osalta. Kohteet on arvioitu olemassa olevien lähtötietojen sekä syksyllä 2023 kesken jääneen maastoinventoinnin perusteella. Arvioituja kohteita ei ole kuitenkaan kuvailtu arvioinnissa, ne on nimetty vain muinaisjäännökseksi tai muuksi kulttuuriperintökohteeksi.

Yhteysviranomainen toteaa arkeologisen arvioinnin puutteelliseksi ja arviointia tulee täydentää kaavoituksen ja sähkönsiirron osalta lupamenettelyn yhteydessä.

Päiväpetolinnut

Vuonna 2023 päiväpetolintujen havainnointi on toteutettu kahdesta seurantapistestä, joista toinen sijoittuu hankealueen itäreunalle kattaen Kodesjärven ja hankealueen välisiä lentoja. Seurantapistettä ei sijoitu hankealueen eteläosiin. Sen sijaan keväällä 2024 toteutetun täydennysseurannan pisteet sijoittuvat Haapakeitaan Natura-alueelle keskittyen salassa pidettäviin lajeihin. Näin varsinaista lentoseurantaa (pl. 2024 kevään salassa pidettävien lajien seuranta) ei ole kohdistettu lainkaan hankkeen eteläosaan. Myös arvio siitä, miten toteutetun seurannan ajoittaminen on onnistunut, puuttuu.

Linnustoselvitykset ja -vaikutukset

Muuttolinnustoseurantaa on tehty 10 päivää keväällä ja 10 päivää syksyllä. Seuranta ei ole ohjeellisen vähimmäismäärän mukainen (Linnustovaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa, Suomen ympäristö 1:2016). Ohjeistuksesta poikkeamista ei perustella riittävästi. Myös arvio siitä, miten toteutetun seurannan ajoittaminen on onnistunut, puuttuu. Havainnointitietojen perusteella yöllä muuttavat linnut ovat jääneet muuttoseurannan ulkopuolelle. Selvityksestä puuttuu myös arvio siitä, miten toteutettu seuranta ajoittui suhteessa muuton edistymiseen suuremmassa mittakaavassa.

Pesimälinnustoselvityksen havaintoja (luontoselvitysraportin liite 2) ei esitetä karttapohjalla, minkä vuoksi havaintoja on hyvin vaikea paikantaa. Pölyselvityksen tulosten tulkinnassa esimerkiksi myyräkannan arvioon peilaus olisi ollut suositeltavaa, koska kanta vaihtelee tämän mukaan. Metsäkanalintuselvitys perustuu yhden vuoden havaintoihin.

Suupohjan Lintutieteellisen yhdistyksen mukaan luonto- ja linnustoselvitysraporteista ei käy ilmi, mitkä alueet ovat maastossa läpikäyty ja mitkä eivät, karttaesitykset puuttuvat kokonaan erillisselvityksistä ja arviointiselostuksesta. Puute vaikeuttaa selvitysten kattavuuden ja niiden oikean kohdentamisen arviointia. Luontoselvitysraportista ei ilmene lainkaan montako maastopäivää on käytetty linnuston osalta pistelaskentojen lisäksi muihin pesimäaikaisiin kartoituslaskentoihin. Voimajohtoreiteiltä puuttuvat linnuston maastolaskennat kokonaan.

Muut luontoselvitykset

Aurinkovoima-alueelta A on tehty havaintoja erittäin uhanalaisesta tummaverkkoperhosta. Yhteysviranomainen on todennut arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa hankealueella tehdystä havainnosta, mutta tätä ei ole otettu huomioon arviointiselostuksessa.

Direktiivilajajit

Suteen kohdistuva arviointi on osittain kesken. Arvioinnissa todetaan, että susien liikkumisesta Kolmihaaran hankealueella ja alueen merkityksestä lajin elinympäristönä saadaan lisätietoa alueella meneillään olevalla riistakameraseurannalla talven 2023–2024 aikana. Seuranta oli ehtinyt olla suteen kohdistuvan raportin valmistuessa alle kuukauden käynnissä. Luonnonvarakeskuksen lausunnon mukaan arvioinnissa viitatus tutkimuksen tulosten osalta on eroavaisuutta arvioinnissa esitettyihin johtopäätöksiin.

Euroopan majavan osalta arvioinnissa olisi tullut tuoda esiin lajin osalta epävarmuus sille, että majavalla voi syntyä poikasia myös syksyllä. Arviointiselostuksessa on esitetty lieventävinä toimina rakentamisen ajalle, että rakennustoimia vältetään touko-kesäkuun ajan, eli arvioinnissa on oletettu lajin lisääntyvän vain keväällä.

Luontoselvitysten ja olemassa olevan tiedon perusteella liito-oravalle soveltuvia alueita esiintyy alueella niukasti. Selvityksessä ei ole nostettu esille kartoitushetkellä asumattomia ts. papanattomia, mutta lajille soveltuvia, elinympäristöjä. Nämä olisi ollut perusteltua esittää huoltotieverkon ja tuuli- ja aurinkovoiman vaikutusalueelle soveltuvien kohteiden osalta.

Pintavedet ja kalasto

ETELÄ-POHJANMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS, Ympäristö ja luonnonvarat

Vaihe 0295 027 500
www.ely-keskus.fi/etela-pohjanmaa

Alvar Aallon katu 8
PL 156, 60101 Seinäjoki

Wolffintie 35
PL 262, 65101 Vaasa

Pitkäsillankatu 15
PL 77, 67101 Kokkola

NÄRINGS-, TRAFIK- OCH MILJÖCENTRALEN I SÖDRA ÖSTERBOTTEN, Miljö och naturresurser

Växel 0295 027 500
www.ntm-centralen.fi/sodraosterbotten

Alvar Aallon katu 8
PB 156, 60101 Seinäjoki

Wolffskavägen 35
PB 262, 65101 Vaasa

Långbrogatan 15
PB 77, 67101 Karleby

Arviointiselostuksessa ei ole esitetty karttaa, josta kävisi ilmi valuma-aluejako ja tuuli- ja aurinkovoimaloiden sekä huoltoteiden sijoittuminen. Vaikutukset valuma-alueisiin jäävät epäselväksi ja arviointiselostuksen kappaleessa on ristiriitaisuuksia kappaleiden johtopäätöksissä. Lisäksi hankkeen mahdollinen ojitustarve jää epäselväksi.

Hankealue sijoittuu Lapväärtinjoen vesistöalueelle ja valuma-alueiden osalta hankealue sijoittuu Villamon alueelle, Rytiluoman valuma-alueelle, Siironjoen yläosan alueelle, Isojoen yläosan alueelle ja Haukanjoen valuma-alueelle. Hankealueelle sijoittuu Siironjoki ja Piikkilänjoki, ja sillä esiintyy useita pienempiä virtavesiä. Aurinkovoiman kannalta potentiaalisiksi tunnistetut alueet sijoittuvat Rytiluoman valuma-alueelle, Siironjoen yläosan alueelle ja Isojoen yläosan alueelle.

Arviointiselostuksessa on sanottu sekä tuulivoimaloiden ja aurinkovoimaloiden osalta, että vedet hankealueelta johdetaan sen lounaisosassa virtaavaan Siironjokeen, jonka ekologinen tila on tyydyttävä. Kyseessä on kuitenkin Kärjenjoen vesimuodostuma, jonka ekologinen tila on tyydyttävä, mutta sen tavoitetila on hyvä ekologinen tila. Yhteysviranomaisen lisäksi huomauttaa, että Kärjenjoella on lisääntyvä jokirapukanta ja latvapuroissa esiintyy taimenta.

Arviointiselostuksessa todetaan, että hankealue sijaitsee pohjoisosastaan osaksi Isojoen yläosan alueen ja Villamon alueen valuma-alueilla. Silmämääräisesti karttoja tarkastelemalla voidaan havaita, että itäisin aurinkovoimala sekä muutama sen lähistölle suunniteltu tuulivoimala sijaitsevat Isojoen vesimuodostuman valuma-alueella. Arviointiselostuksessa ei ole kuitenkaan arvioitu hankkeen vaikutuksia Isojokeen ja sen herkkyyttä vaikutuksille. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että Isojoen luonnontaloudellinen arvo on huomattava ja joki on hyvässä ekologisessa tilassa oleva vesimuodostuma, joka kuuluu Natura 2000 -verkostoon. Arvioinnissa olisi tullut kuvata vesimuodostuman herkkyyys Kolmihaaran hankkeen aiheuttamille muutoksille.

Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiselostuksessa tehty johtopäätös, kaikkien tuulivoiman hankevaihtoehtojen, aurinkovoimaloiden sekä voimajohtoreittien vaikutusalueella pintavesien herkkyydestä ja jokien ekologisesta tilasta on virheellinen, koska Isojokea ja sen alueelle suunniteltuja toimintoja ei ole huomioitu pintavesien arvioinnissa. Lisäksi yhteysviranomaisen huomauttaa, että vaikutukset ojituksien osalta, eivät rajoitu vain rakentamisaikaan, vaan vaikutukset pintavesiin jatkuvat vuosikymmeniä.

Arviointiohjelmassa esitettiin, että vesistöihin, meritaimeneen ja jokihelmisimpukkaan kohdistuvat vaikutukset arvioidaan erikseen. Edellä mainittuja arviointeja ei ole kuitenkaan tehty, vaan arviointiselostuksessa

on esitetty sama teksti mitä arviointiohjelmassa. Kalastovaikutusten sekä jokihelmisimpukan osalta ympäristövaikutusten arviointi on puutteellinen ja vaikutuksia tulee selvittää kaavoitusmenettelyn yhteydessä.

Vesistövaikutusten yhteenvedossa ei huomioida lainkaan hankealueen ulkopuolella olevia vesistöjä, vaikka kappaleessa 10.2 vaikutusalue, todetaan, että hankkeen vaikutukset pintavesiin rajoittuvat hankealueen pintavesiin sekä sen lähiympäristön pintavesiin, joiden valuma-alueilla tehdään maanrakennustoimenpiteitä. Kyseisessä kappaleessa olisi pitänyt käsitellä kaikkia niitä pintavesiä, joiden valuma-alueelle hanke sijoittuu.

Arviointiselostuksen kappaleessa 10.8 haitallisten vaikutusten vähentäminen ei käsitellä lainkaan pintavesiä. Arviointiselostuksen aikaisemmissa kappaleissa on esitetty joitain keinoja haittojen vähentämiseksi, mutta pintavesien haittojen vähentäminen olisi pitänyt käsitellä myös kappaleessa 10.8, koska siinä käsitellään kappaleessa 10 (10 Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pinta- ja pohjavesiin) käsiteltyjen haitallisesti vaikuttavien vaikutusten vähentämistä.

Pintavesivaikutusten arvioinnissa ei ole arvioitu tuulivoimaloiden, aurinkovoiman tai sähkönsiirtolinjan alta poistettavan puuston vaikutuksia pintavesivaluntaan.

Kartalta silmämääräisesti tarkasteltuna kahden pohjoiseen sekä länteen suunnitellun aurinkovoimalan lähellä on kohtalainen todennäköisyys happamille sulfaattimaille. GTK:n aineiston näytteenotto ei ole kaiken kattava, vaikka onkin hyvin suuntaa antava. Jatkosuunnittelussa tulee huomioida, että GTK:n aineiston perusteella ei voida täysin sulkea pois happamien sulfaattimaiden esiintymistä niilläkään alueilla, joilla happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyys on aineiston mukaan pieni tai hyvin pieni.

Vaikutukset Natura- ja luonnosuojelualueisiin sekä suojeluohjelmien kohteisiin

Vaikutusten arvioinnissa tarkasteltavaksi valitut Haapakeitaan ja Kodesjärven Natura-alueet on valittu tarkoituksen mukaisesti, kun otetaan huomioon suojeluperusteina olevat lajit ja luontotyytit. Natura-lausuntojen mukaan vaikutusten merkittävyyden yksityiskohtaiseen arviointiin vaikuttaa Natura-alueen pohjoisosista (Kivikeidas, Haapakeitaan Haapajärven ympäristö, Huidanlammet) olemassa olevan lajitiedon puutteellisuus. Pesimälinnustotiedon ja eri lajien esiintymisalueiden puutteellisuuden vuoksi Natura-alueella pesivien ja alueen ulkopuolella ruokailevien lajien (mm. salassa pidettävät petolintu, kaakkuri, hiirihaukka) käyttäytymistä ei ole arvioinnissa selvitetty kattavalla maastohavainnoinnilla, vaan arviointi perustuu pääosin olettamuksiin. Haapakeitaan osalta salassa pidettäviä

lajeja on esitetty lisättäväksi Natura-alueen suojeluperusteiksi. Lajit olisi tullut huomioida Natura-arvioinnissa alueille luonteenomaisina.

Haapakeitaan Natura-arviointi on suojelun perusteena olevien luontotyyppien osalta pääosin toteutettu hankkeeseen nähden riittävällä ja asianmukaisella tavalla erilaiset vaikutusmekanismit huomioiden. Natura-alueen välittömään läheisyyteen suunniteltu tuulivoimala (VE1; T1) ja sen sijoittuminen suhteessa Natura-luontotyypeihin olisi ollut perusteltua esittää yksityiskohtaisemmin vaikutusarvion tueksi.

Hankkeesta suojeluperustelajeihin kohdistuvat vaikutusmekanismit on tunnistettu tuulivoimarakentamisen ja sähkönsiirron osalta, sähkönsiirtoa ei kuitenkaan ole huomioitu osana yhteisvaikutusten arviointia. Aurinkovoima-alueiden osalta vaikutusmekanismeja ei ole tunnistettu arvioinneissa eikä alueita ole huomioitu Natura-arvioinneissa. Tarkastelu hankkeesta ja sen yhteisvaikutuksista muiden hankkeiden kanssa Natura-alueiden kytkeytyneisyyteen jää hyvin pintapuoliseksi.

Päiväpetolintujen lentoseurantaa olisi ollut hyvin perusteltua laajentaa huomioimaan myös tietolomakkeiden ja tutkimustiedon perusteella mahdollisesti kriittiset suojeluperustelajit.

Haapakeitaan Natura-alueen lisäksi suunnitellun tuotantoalueen eteläosiin sijoittuu useita Metsähallituksen hallinnassa olevia, suojeluun varattuja kiinteistöjä. Metsähallituksen suojeluun varattujen kiinteistöjen luontoarvoja ei arviointiselostuksessa kuvata eikä niihin kohdistuvia vaikutusten arvioinnissa erikseen huomioida. Hankkeen sähkönsiirtoreitit SVE2 ja SVE3 kulkevat Metsähallituksen hallinnassa olevan, suojeluun varatun kiinteistön kautta. Hankkeeseen suunniteltu 400 kV voimajohto kulkee myös läheltä Hosiankeidasta, joka on linnustollisesti merkittävää suoaluetta ja suo on osin Metsähallitukseen suojeluun varattua aluetta. Yhteysviranomainen huomauttaa, että Metsähallituksen luonnonsuojelutarkoitukseen hankkimat alueet ovat Metsähallituksen mukaan tarkoitus perustaa luonnonsuojelulain mukaisiksi luonnonsuojelualueiksi. Jatkosuunnittelussa tulee huomioida, että alueita sijoittuu myös Kolmihaaran hankealueelle ja ne on maakuntakaavassa osoitettu luonnonsuojelualueen merkinnällä.

Vaikutukset maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön

Näkemäanalyysin yhteisvaikutushankkeita kuvaavissa liitekartoissa (Kuva 1-4) on esitetty Kolmihaaran tuulivoima-alue kartalla, mutta ei muita näkemäalueanalyysissä huomioituja tuulivoima-alueita. Muut tuulivoima-alueet on esitetty arviointiselostuksessa kohdassa 21.4 yhteisvaikutukset maisemaan. Yhteysviranomainen katsoo, että näkemäalueanalyysin karttaesitys on puutteellinen, koska tietoja joutuu etsiä monesta eri kartasta. Liitteessä 3 ei ole esitetty myöskään havainnekuvien

kuvauspisteitä. Kuvauspisteet on esitetty arviointiselostuksessa, mutta niiden esittäminen näkemäalueanalyysin yhteydessä olisi selkeyttänyt liitteessä olevien havainnekuvapisteen katselusuuntaa ja katselusuunnassa näkyviä tuulivoimaloita. Arviointiselostuksessa ja liitteissä olisi tullut kiinnittää huomiota karttojen yhtenäiseen esitystapaan. Näkemäalueanalyysiä kuvaavissa kartoissa 1-4 ei korostu ne alueet, missä tuulivoimaloita näkyy eniten maisemassa. Asiasta mainitaan myös lausuntopalautteessa.

Arviointiselostuksessa on ilmoitettu havainnekuvissa tarkasteltavien voimaloiden kokonaiskorkeudeksi 200 m ja liitteessä 3 kokonaiskorkeus on ilmoitettu olevan 300 m. Asiakirjoissa on tämän osalta ristiriitaisuuksia, mikä heikentää arvioinnin luotettavuutta.

Yhteysviranomaisen yhtyy arviointiselostuksesta annettuun lausuntopalautteeseen havainnekuvien sijaintien ja näkymien osalta. Havainnekuvissa ei ole kuvattu näkymiä alueilta, mistä tuulivoimaloita tulee näkymään maisemassa eniten. Havainnekuvien osalta panoraamakuvat laimentavat vaikutusta, vaikka niiden avulla on mahdollista havainnoida hankkeiden yhteisvaikutuksia. Suurimmassa osassa havainnekuvista tuulivoimalat jäävät metsän taakse ja osassa niitä juuri lainkaan erottaa kuvasta. Yhteysviranomaisen katsoo, että esitettyjen havainnekuvien osalta todelliset näkemät eivät välttämättä välity lukijalle. Isojoen keskustaaajamasta kirkon pihamaalta esitetyn havainnekuvan lisäksi olisi tullut esittää näkymiä paikoista, jossa ihmiset liikkuvat säännöllisesti arjessa. Panoraamakuvien lisäksi arvioinnissa olisi tullut esittää kuvia eri katselusuunnista, jotka vastaavat ihmissilmän näkemää.

Arviointiselostuksessa on todettu, että Isojoen taajama-alueella voimaloita ei näy kuten näkemäanalyysi osoittaa, sillä sulkeutuneessa taajamassa kasvillisuus ja rakennukset toimivat näköesteinä. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että Isojoen keskustaaajama sijaitsee vain noin kahden kilometrin etäisyydellä hankealueesta ja mm. kasvillisuuden suojaava vaikutus on muuttuva. Näkemäanalyysin mukaan näkyviä tuulivoimaloita voi olla yhteensä 152 kpl ja myös arviointiselostuksessa todetaan, että 300 metrin korkeuteen ulottuvat voimaloiden lavat voidaan havaita hieman laajemmalla alueella kuin näkemäalueanalyysin tulos osoittaa.

Yhteysviranomaisen huomauttaa, että havainnekuvien määrä Satakunnan puolelta on puutteellinen. Maiseman muutos tällä alueella on merkittävä pelkästään Kolmihaaran tuulivoimahankkeen osalta. Havainnekuvia ei ole esitetty lainkaan etelän ja lounaan puolelta hankealueesta, vaikka muutos luonnonmaisemassa voidaan todeta merkittäväksi. Havainnekuvaliitteestä puuttuu pimeääjan kuvat, joista lentoestevalot olisivat selvästi näkyvissä. Kaksi pimeääjan havainnekuva on esitetty vain arviointiselostuksessa.

Yhteysviranomaisen katsoo, että esitettyjen pimeääjan havainnekuvamäärä on vähäinen.

Yhteysviranomaisen toteaa lisäksi puutteeksi sen, että sähkönsiirron ja aurinkovoiman osalta ei ole esitetty havainnekuvamateriaalia.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Meluvaikutukset

Yhteysviranomaisen on edellyttänyt arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa, että melumallinnukset ja niiden raportointi tulee lähtökohtaisesti toteuttaa ympäristöministeriön ohjeiden mukaisesti voimalatyypeillä, jotka vastaavat teholtaan ja muilta ominaisuuksiltaan vaihtoehtoissa esitettyjä tuulivoimaloiden enimmäiskokoja. Arviointiselostuksessa tulee lisäksi esittää selkeästi mallinnuksissa ja vaihtoehtojen mukaisissa voimalatyypeissä olevat eroavuudet sekä arviot eroavuuksien vaikutuksista lähtömelutasoon ja melun leviämiseen.

Arviointiin tehty melumallinnus on laadittu pienempitehoisella voimalatyypillä mitä hankealueelle on suunniteltu. Arviointiselostuksessa on käyty läpi melun osalta arvioinnin epävarmuustekijöitä, mutta varsinaista vertailua hankkeessa arvioitavien tuulivoimaloiden sekä melumallinnuksessa käytettyjen tuulivoimaloiden välillä ei ole tehty.

Vaikutukset valo-olosuhteisiin (välke/varjostus)

Yhteysviranomaisen on edellyttänyt arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa, että arviointiselostuksessa tulee esittää asuin- ja lomarakennusten sekä mahdollisten asumiskäyttöön kaavoitettujen tonttien määrä eri tuntivähykkeillä sekä arvio voimaloiden sijainnin tai määrän muutostarpeesta, mikäli välkkeen määrä ylittää Saksassa, Ruotsissa ja Tanskassa käytettävät ohje- ja raja-arvot.

Arviointiselostuksessa on todettu välkkeen haitallisten vaikutusten vähentämisen osalta, että varjonmuodostuksen haitallisia vaikutuksia voidaan vähentää esimerkiksi pysäyttämällä voimalat välkkymisen kannalta hankalimpina aikoina (esimerkiksi auringonpaisteen perusteella ja/tai haluttuina vuoden- ja vuorokaudenaikoina), jotta välkettä ei synny. Voimaloista voidaan pysäyttää tarvittaessa eniten välkkymistä aiheuttavat voimalat. Varjostusalueita voidaan myös supistaa valitsemalla voimaloiden rakennuspaikat tai voimalatyypit niin, ettei haitallisia varjostusvaikutuksia synny.

Yhteysviranomaisen toteaa, että varsinaista arviota voimaloiden sijainnin tai määrän muutostarpeesta ei ole esitetty.

Vaikutukset virkistykseen

Lausuntopalautteessa nousee esiin, että arviointiselostuksessa tunnistetaan Geopark-alue, mutta ei käytännössä arvioida tuulivoimahankkeen suhdetta alueeseen ja sen toimintaan.

Ilmastovaikutukset

Ilmastovaikutusten osalta arvioinnissa ei ole otettu huomioon VE0 mukaista vaihtoehtoa, milloin alueella oleva puusto ja kasvillisuus jatkaa normaalia kasvuaan.

Seurantaohjelma

Arviointiselostuksessa on esitetty vaikutusten seurantaohjelmassa, että mikäli tietyltä suunnalta voimala-aluetta kantautuu asukkaiden mukaan toistuvaa häiritsevää melua, tuulivoimapuiston toiminnanaikaista melua voidaan tarvittaessa seurata mittauksilla. Arviointiselostuksessa käsitellään ennen melumittauksia, hankealueen pohjoisosaa mutta viittaus "tietyltä suunnalta" jää epäselväksi. Yhteysviranomainen muistuttaa, että hankealueesta koillisessa ja lounaassa on myös kiinteistöjä, jossa äänitasot ovat tehdyn melumallinnuksen mukaan lähellä lain mukaista ohjearvoa. Suunnittelun lähtökohtana tulee olla voimaloiden sijoittaminen niin etäälle asutuksesta, että hankkeesta ei aiheudu asutukseen tuulivoiman melulle asetettujen ohjearvojen ylityksiä.

YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELTU PÄÄTELMÄ

Arviointiselostuksen, kuulemispalautteen ja oman lisätarkastelunsa perusteella yhteysviranomainen esittää perusteltuna päätelmänään Kolmihaaran tuuli- ja aurinkovoimahankkeen merkittävistä vaikutuksista seuraavaa:

Arviointiselostuksen mukaan hankkeesta aiheutuu suuria kielteisiä vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriympäristöön, pesimälinnustoon (petolintuihin) ja asumisviihtyvyyteen. Kohtalaisiksi arvioituja kielteisiä vaikutuksia kohdistuu yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön, ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, pohjavesiin, Natura-alueisiin, ekologiin verkostoihin, ja liikenteeseen. Muilta osin vaikutukset on arvioitu vähäisiksi tai myönteisiksi.

Tuulivoimahankkeevaihtoehtojen vaikutukset eivät juurikaan eroa vaikutuksiltaan, koska tuulivoimat on sijoitettu molemmissa toteutusvaihtoehdoissa koko hankealueelle. Vaihtoehdolla VE2 on suurempi vaikutus kulttuuriperintökohteeseen sekä epäsuoria maisemallisia vaikutuksia kulttuuriperintökohteille.

Yhteysviranomainen toteaa, että hankkeella on suunnitellussa laajuudessa (VE1 ja VE2) arvioitua merkittävämpiä vaikutuksia petolintuihin. Hanke

sisältää erityisesti salassa pidettävien petolintujen osalta merkittäviä riskejä, joiden ehkäiseminen on mahdollista käytännössä ainoastaan voimaloiden määrää vähentämällä. Merkittävien haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi hankealuetta tulee supistaa etenkin etelä- ja kaakkoissuunnasta. Kolmihaaran tuulivoimahankkeen toteuttaminen arviointiselostuksessa esitetystä laajuudessaan vaihtoehdot VE1 ja VE2 heikentävät merkittävästi uhanalaisen lajin 1 reviirin säilymistä tai reviirin elinvoimaisuutta.

Kolmihaaran suunniteltu hankealue rajautuu etelässä ja kaakossa Haapakeitaan Natura-alueeseen, joka on uhanalaisen petolinnun tunnettua reviiriä. Vaikutusarvioinnissa on tarkasteltu voimaloiden vähentämisen vaikutusta uhanalaiselle lajille 1 aiheutuviin vaikutuksiin. Vaikutusten ehkäisemiseksi voimaloita esitetään poistettavaksi erityisesti hankealueen eteläosista Haapakeitaan ja Kodesjärven Natura-alueiden väliltä. Yhteysviranomaisen katsoo, että elinympäristö- ja törmäysmallin perusteella esitetyn tuulivoimaloiden vähentämissuunnitelma on oikean suuntainen, mutta sen perusteella hankkeen aiheuttamat törmäysriskit kuitenkin ylittävät lajin populaatiokehityksen kannalta merkittävän vaikutuksen raja-arvon. Reviirikohtaisessa törmäysriskiarvioinnissa tulee poissulkea myös Haukkasalon ja Santakankaan tuulivoimahankkeiden muodostama yhteisvaikutus.

Kolmihaaran vaihtoehdot VE1 ja VE2 aiheuttavat myös suunnitellussa laajuudessaan merkittävän riskin Hosiankeitaan uhanalaisen lajin 2 reviirille, koska tuulivoimalat muodostavat lentoseurannan tulosten perusteella merkittävän törmäysriskin ja mahdollisesti este- sekä häiriövaikutusta. Hankkeen petolintuseurannassa havaittiin myös salassa pidettävän lajin reviiri Haapakeitaan Natura-alueella ja tehdyn lentoseurannan perusteella ei voida varmuudella sulkea pois lajille aiheutuvaa törmäysriskiä.

Suunniteltu tuotantoalue rajautuu etelässä Haapakeitaan Natura 2000-alueeseen ja hankkeen vaikutusalueelle sijoittuu Kodesjärven Natura 2000-alue. Annettujen Natura-lausuntojen mukaan hankkeen vaihtoehdot (VE1 ja VE2) aiheuttavat arvioitua merkittävämpiä heikentäviä vaikutuksia erityisesti Haapakeitaan Natura 2000-alueeseen, mutta myös Kodesjärven Natura 2000-alueeseen, heikentäen erämaisen ja linnustolle tärkeän verkoston edustavuutta ja kytkeytyneisyyttä. Lausunnoissa todetaan, että hankkeessa ei ole pystytty poissulkemaan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Haapakeitaan Natura 2000-alueen suojeluperusteena olevaan lajistoon. Johtopäätöksissä todetaan, että hankevaihtoehdot eivät ole suunnitellussa laajuudessaan toteutuskelpoisia ja hankealuetta tulee ensisijaisesti supistaa sen etelä- ja kaakkoisosasta.

Haapakeitaan Natura 2000-alue muodostaa eteläisessä Suomessa harvinaisen erämaakokonaisuuden, jota luonnehtivat laajat luonnontilaiset suoyhdistymät, monipuoliset suotyypit ja monipuolinen pesimälinnusto, johon kuuluu myös uhanalaisia lajeja. Ihmistoiminnan vähyys näkyy myös Haapakeitaan eläinlajistossa. Alueen eteläosassa sijaitsee luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita. Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen vaikutukset ylimaakunnallisiin ekologisiin yhteyksiin suunnitellussa laajuudessa ovat arvioinnissa esitettyä merkittävämmät. Vaikutukset korostuvat etenkin lajeilla, jotka välttelevät ihmistoimintaa ja ovat tuulivoimavaikutuksille häiriöherkkiä.

Arvioinnin johtopäätökset ovat metsäpeuran nykyinen esiintyminen huomioiden todennäköisesti oikeansuuntainen. Arviointiselostuksessa annetuissa lausunnoissa nousee esiin metsäpeuran elinympäristöjen turvaaminen ja Haapakeitaan Natura-alueen toimiminen lajin potentiaalisena kesäelinympäristönä. Metsäpeuran huomioimisesta maankäytön suunnittelussa on 16.9.2024 hyväksytyssä, mutta ei vielä lainvoimaisessa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 (myöhemmin maakuntakaava 2050) erillinen suunnittelumääräys alueelle ja tämä tulee ottaa huomioon kaavoitusmenettelyssä.

Arviointiselostuksen mukaan Isojoen susireviirille sijoittuvien eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutusten johdosta häiriövaikutuksia voi muodostua jopa lähes 40 %:lle reviirin ydinalueeksi soveltuvista, rauhallisista elinympäristöistä. Tuulivoiman lajivaikutuksista on toistaiseksi vähän tutkimustietoa käytettäväksi, joten varovaisuusperiaatteen huomioimisen tärkeys korostuu. Epävarmuutta vaikutusten arvioinnin tuloksiin tuo se, että suteen kohdistuva vaikutusten arviointi on osittain kesken-

Hankealue sijoittuu Läpväärtinjoen vesistöalueelle, joka on hyvin vaikutusherkkä ja luontoarvoiltaan arvokas. Isojoessa elää joelle alkuperäinen taimenkanta, mikä on Suomessa harvinaista. Lisäksi joessa elää uhanlainen jokihelmisimpukka. Tehtyjen arviointien puutteellisuuden vuoksi vaikutukset kalastoon ja pintavesiin jäävät epäselviksi. Huomioiden, että hanke koostuu laajoista rakentamistoimenpiteistä valuma-alueella, jatkosuunnittelussa tulee haitallisten vaikutusten välttämiseksi kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun Isojoen vesimuodostuman valuma-alueella.

Ihmisiin kohdistuvien vaikutuksien epävarmuuden vuoksi tuulivoimaloiden mahdollista uudelleen sijoittamista tulee tarkastella etenkin hankealueen pohjois-, koillis- ja lounaisalueilla. Arvioinnin ja melumallinnusten mukaan Kolmihaaran hankkeen melu ei ylitä tuulivoimalle annettuja yöajan ohjearvoja 40 dB tuulivoimaloita lähellä sijaitsevilla kiinteistöillä ja

asuinalueilla, lukuun ottamatta molemmissa vaihtoehtoissa yhtä autoitunutta asuinrakennusta pohjoisosassa hankealuetta ja ollen toisen viereisen autoituneen rakennuksen osalta juuri sallitussa ohjearvossa vaihtoehdon VE1 osalta. Yhteysviranomainen kuitenkin kiinnittää huomiota melumallinnuksessa esitettyihin asutuksen melutasoihin, jotka olivat lähellä lain asettamaa ohjearvoa, etenkin VE1 mallinnuksien osalta hankealueen koillis-, lounais- ja luodeosan ulkopuolisilla rakennuksilla. Kolmihaaran ja Surmankeitaan yhteismelumallinnuksen osalta ohjearvot ylittyvät pohjoisessa sijaitsevien autoituneiden kahden rakennusten osalta ja ovat miltei sallitussa ohjearvossa kolmannen rakennuksen osalta.

Melumallinnukseen liittyy epävarmuuksia, koska mallinnuksessa on käytetty tuulivoimalatyyppejä, joka on tehoiltaan pienempi, kuin mitä hankkeessa on suunniteltu. Arviointiin liittyvät epävarmuustekijät huomioiden meluvaikutuksista voi muodostua arvioitua kielteisempiä vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen yksistään Kolmihaaran, mutta erityisesti yhteisvaikutuksista Surmankeitaan tuulivoimahankkeen kanssa.

Yhteysviranomainen huomauttaa, että haitallisten yhteisvaikutuksien poissulkemiseksi Kolmihaaran ja Surmankeitaan yhteismelumallinnukset tulee uusida, kun hankkeiden suunnitelmat ovat tarkentuneet. Jatkosuunnittelussa on tarpeen myös huomioida, että maakuntakaavassa 2050 tuulivoima-aluerajauksessa on otettu huomioon pohjois- ja itäsuunnassa asutus ja siihen jäävä etäisyys. Meluvaikutusten arviointiin liittyvät epävarmuustekijät ja asutuksen sijainti huomioiden maakuntakaavan mukaista rajaa noudattamalla voidaan ehkäistä haitallisia vaikutuksia ihmisten elinoloihin.

Suomessa ei ole asetettu lainsäädännöllä erillisiä raja- tai ohjearvoja välkkeelle. Välkehaittoja arvioitaessa noudatetaan muissa maissa (Ruotsi ja Saksa) käytettyjä suositus- ja ohjearvoja. Arvioinnissa tehdyissä mallinnuksissa vaihtoehdon VE1 osalta on todettu vuotuisen sovellettavan 8 tunnin ohjearvon ylityksiä kuuden kiinteistöjen osalta ja vaihtoehdon VE2 osalta kahden kiinteistön osalta. Todennäköinen päiväkohtainen välkeaika alittaa 30 minuutin ohjearvon kaikkien loma- ja asuinrakennusten kohdilla molemmissa vaihtoehtoissa. Välkemallinnuksen mukaan vuotuinen teoreettinen maksimivälke ylittää Saksan 30 tunnin raja-arvon 10 kiinteistön kohdalla vaihtoehdossa VE1 ja 7 kiinteistön kohdalla vaihtoehdossa VE2.

Yhteysviranomainen katsoo, että voimaloita tulee vähentää niin, että välkehaittaa ei muodostu asutukselle yli muissa maissa käytettyjä suositus- ja ohjearvojen.

Tällä hetkellä voimassa olevassa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa suunnitellulle Kolmihaaran alueelle ei ole osoitettu tuulivoimalle aluevarausta. Voimassa oleva maakuntakaava sallii alle 10 tuulivoimalan rakentamisen ilman maakuntakaavamerkintää. Kolmihaaran suunniteltu tuulivoima-alue sijoittuu vain osittain maakuntakaavan 2050 mukaiselle tuulivoimaloiden alueelle (Piikkilänviita), jonka osalta maakuntakaavassa annetaan eniten aluekohtaisia suunnittelumääräyksiä. Suunnittelumääräykset kertovat alueen koosta ja sen myötä aiheutuvista vaikutusten lieventämistarpeista, myös alueen sijoittumisesta maakunnallisessa tarkastelussa luonto- ja kulttuuriympäristöarvojen kannalta herkälle alueelle. Alueen jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon maakuntakaavan 2050 kaavamääräykset ja maakuntakaavan tavoitteiden toteutuminen.

Voimassa olevassa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa Kolmihaaran hankealueelle ei ole esitetty aurinkovoimalle soveltuvia alueita. Maakuntakaava 2050:ssä on annettu yleisiä suunnittelumääräyksiä aurinkovoimalle. Kolmihaaran suunnitellut aurinkovoimavaihtoehtojen (AVE1 ja AVE2) sijoituspaikat eivät vastaa yleisiä suunnittelumääräyksiä laajojen aurinkovoima-alueiden sijoittamisesta.

Suunnitellut voimalat ovat kokoluokaltaan mittavia ja voimaloiden määrä on suuri, joten hankkeen maisemavaikutukset ulottuvat laajalle alueelle. Hankealueen läheisyydessä sijaitsee Isojen kylätaajama ja useita valtakunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä sekä maakunnallisesti arvokas maisema-alue. Yhteysviranomaisen katsoo, että hankealueen supistaminen pohjois-, koillissuunnasta maakuntavan 2050 esitetyn rajauksen mukaisesti vähentää haitallisia maisemavaikutuksia Isojoen keskusta ja em. rakennettuihin kulttuuriympäristöihin. Hankealueen supistaminen eteläsuunnassa vähentää lisäksi vaikutuksia Satakuntaan.

Yhteysviranomaisen myös katsoo, että Kolmihaaran tuulivoimahankkeen yhteisvaikutukset yhdessä muiden tuulivoimahankkeiden kanssa saattavat olla arvioitua merkittävämpiä useiden eri vaikutustyyppien osalta. Jatkosuunnittelussa tulee huomioida erityisesti meluun, kalastoon ja linnustoon aiheutuvat yhteisvaikutukset.

Aurinkovoiman vaihtoehtojen (AVE1 ja AVE2) suurin kielteinen vaikutus aiheutuu alueen virkistyskäytölle, koska alueet poistuvat rakentamisen myötä virkistyskäytöstä. Vaihtoehtojen AVE1 vaikutukset ovat kielteisemmät, koska aurinkovoimaan tarvittava ala on noin 100 hehtaaria vaihtoehtoa AVE2 laajempi. Yhteysviranomaisen katsoo, että virkistyskäytön lisäksi aurinkovoima-alueiden osalta pintavesivaikutukset korostuvat, koska vesistövaikutuksia syntyy erityisesti rakentamisaikana ja

niiden kesto on todennäköisesti pidempi mitä arviointiselostuksessa on esitetty.

Yhteysviranomainen nostaa lisäksi esiin, että aurinkovoima-alueelta A on tehty havaintoja erittäin uhanalaisesta tummaverkkoperhosta vuosina 2022 ja 2023. Lajin esiintyminen alueella tulee huomioida jatkosuunnittelussa.

Sähkönsiirtovaihtoehtojen (SVE1, SVE2, SVE3 ja SVE4) osalta suurimmat vaikutukset on tunnistettu kohtalaisiksi pohjavesivaikutusten osalta. Voimajohtoreitit sijoittuvat Penttilänkankaan ja Lakiakankaan pohjavesialueille. Voimajohtoreitin SVE1 varrelle sijoittuu vesilainmukainen kohde, johon kohdistuvat vaikutukset tulee asianmukaisella tavalla huomioida.

Sähkönsiirtovaihtoehdot SVE2, SVE3 ja SVE4 sijoittuvat hankealueella linnustollisesti arvokkaaseen etelä- ja kaakkoisosaan reunustaen Hosiankeitaan suoaluetta, joka on myös uhanalaisen lajin 2 reviiriä. Riskialttiit johto-osuudet tulee tunnistaa ja arvioida huomiorakenteiden toimivuus törmäysriskin välttämiseksi. Reittivaihtoehdon SVE4 osalta tulee huomioida sen sijoittuminen Siironjokeen laskevan virtaveden latva-alueelle, jossa esiintyy mahdollisesti virtavesien lohikalakantoja.

Sähkönsiirtovaihtoehdo SVE1 lähtee hankealueen kaakkoiskulmasta ja näin SVE2-4 vaihtoehtojen mukainen 400 kilovoltin ilmajohdon rakentaminen hankealueen sisälle vältettäisiin.

Vaihtoehdossa VE 0 hanketta ei toteuteta, joten sekä hankkeen kielteiset että myönteiset vaikutukset jäisivät toteutumatta.

Hankealueen arkeologiset kohteiden osalta arviointi on kesken ja vaikutuksia ei ole voitu luotettavasti arvioida. Arkeologisen arvioinnin tulokset tulee huomioida alueen kaavoitusmenettelyssä ja sähkönsiirrolle haettavassa lunastuslupamenettelyssä.

Perustelut

Petolinnut

Maakuntakaavan 2050 erillisen Piikkilänviidan alueelle osoitetun suunnittelumääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida tuulivoiman vaikutukset alueilla todettujen suurten petolintujen reviireihin. Voimaloiden määrä ja sijainti tulee suunnitella siten, ettei merkittäviä yhteisvaikutuksia muodostu reviirille suunniteltavien muiden tuulivoimahankkeiden kanssa.

Uhanalainen laji 1

Kolmihaaran tuulivoimahankkeen vaikutukset uhanalaiseen lajiin 1 aiheutuvat ensisijaisesti tuulivoimaloiden törmäysriskeistä sekä mahdollisista estevaikutuksista, koska hankealueen eteläosiin suunnitellut tuulivoimalat sijoittuvat lähelle reviiriä. Laji on erittäin merkittävä Natura-alueen ekologisen toiminnan ja eheyden kannalta.

Arvioinnissa merkittävän törmäysvaikutuksen rajana käytetään Suomen eteläpuoliskon osalta määriteltyä 0,08 törmäystä/vuosi. Raja-arvo on tarkoitettu lähinnä maakuntakaavatasoiseen arviointiin, kun taas hankekohtaisessa arvioinnissa raja-arvo on matalampi. Merkittävän riskin rajana tulee käyttää Metsähallituksen ohjeistamaa 0,06 törmäystä/vuosi.

Kolmihaaran, Haukkasalon ja Santakankaan tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksien törmäysmallinnusta tulee päivittää siten, että kaikkien kolmen hankkeen kohdalla tarkastellaan voimalakohtaisesti riskialtteimpia voimaloita ja poistetaan ne jatkosuunnittelusta. Hankkeiden yhteisvaikutukset (törmäysriski) riski tulee saada laskettua reviirikohtaisesti alle 0,06 törmäystä/vuosi, jotta tuulivoimasta aiheutuva vuotuinen lisäkuolleisuus ei nouse liian suureksi ja kanta säilyy vakaana.

Uhanalainen laji 2

Lentoseurannan perusteella lajin päälentosuuntia ei voi yksiselitteisesti päätellä, saalistuslentoja arvioidaan kohdistuvan todennäköisesti Kivijärvelle, Haapajärvelle, Kodesjärvelle ja Kangasjärvelle. Etäisyys useampaan tuulivoimalaan jää siten alle suositusten. Törmäysriski kohdistuu saalistus- ja soidinlentoihin sekä pesäpoikasaikaan. Tämän lisäksi hankkeessa uuteen käytävään suunniteltu 400 kilovoltin sähkönsiirto reunustaa Hosiankeidasta ja lentoseurannassa havaittuja saalistuslentosuuntia.

Yhteysviranomainen katsoo, että lausunnoissa esitettyä 2 kilometrin etäisyys-suositusta tuulivoimalan ja pesän välillä tulee pitää lähtökohtana tuulivoimaloiden sijaintien suunnittelussa. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon vaikutuksia vähentävät toimenpiteet mm. voimajohtolinjaan asennettavat huomiopallot.

Salassa pidettävä laji

Osana hankkeen petolintuseurantaan vuonna 2024 havaittiin lajin reviiri Haapakeitaan Natura-alueella. Lentoseurantaan tehtiin kevään 2024 täydennysseurannassa. Tehdyn lentoseurannan perusteella molemmat hankevaihtoehdot saattavat aiheuttaa Natura-alueen reviiriin parille törmäysriskiä sekä este- ja häiriövaikutusta. Laji on erittäin merkittävä Natura-alueen ekologisen toiminnan ja eheyden kannalta. Saatavilla olevien lentoseurantojen perusteella haitallisia vaikutuksia voidaan

22.10.2024

ehkäistä supistamalla hankealuetta etelä- ja kaakkoisosasta vaikutusten välttämiseksi.

Natura-arviointi

Haapakeitaan ja Kodesjärven Natura 2000-arviointien johtopäätöksiä suojeluperusteena olevien luontotyyppien osalta voidaan pitää pääpiirteissään riittävänä.

Natura-arviointi sisältää linnuston ja yhteisvaikutusten osalta epävarmuuksia, joka johtuu keskeisesti tarkemman ja ajankohtaisen lajitiedon puutteista. Natura-lausunnoissa nousee esiin, että yhteisvaikutuksia aiheuttavien hankkeiden Natura-arvioinnit kärsivät samoista epävarmuustekijöistä mitä Kolmihaaran hankkeen Natura-arviointi. Natura-arvioinnit on tehty pääsääntöisesti olemassa oleviin linnustotietoihin perustuen eikä suojeluperusteena olevien lajien esiintymistä Natura-alueen osa-alueella, johon suunnitellun hankkeen voidaan arvioida ensisijaisesti vaikuttavan, ole arvioinnin yhteydessä kattavasti selvitetty. Sen sijaan arvioinneissa tukeudutaan pääsääntöisesti yleistykseen ja olettamuksiin havaittavista vaikutuksista ja niiden merkityksestä. Linnustotietojen vähyys vaikeuttaa myös hankkeiden yhteysvaikutusten arviointia, koska jo yksittäisten hankkeiden linnustovaikutusten kohdentumiseen liittyy epävarmuuksia eikä arvioinneissa esimerkiksi tunnisteta sitä, kuinka suuren osaan Natura-alueen pesimäkannasta hankkeen vaikutukset kohdistuvat.

Hanke saattaa aiheuttaa usealle Haapakeitaan suojeluperusteena olevalle lajille kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia, ja heikentää alueen eheyttä merkittävästi erityisesti yhdessä muiden lähialueen tuulivoimahankkeiden kanssa. Tehtyjen arviointien perusteella jää tieteellinen epäily vaikutusten suuruudesta. Yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden (erityisesti Haukkasalo ja Santakangas) kanssa kasvattavat myös Kolmihaaran tuuli- ja aurinkovoimahankkeen vaikutusten merkitystä eikä arvioitua suurempia vaikutuksia voida tästä syystä luotettavasti poissulkea. Yhteisvaikutusten arviointia tuleekin hankkeen jatkosuunnittelussa tarkentaa merkittävien riskien ehkäisemiseksi tai selvityksiin liittyvien epävarmuustekijöiden vähentämiseksi.

Kodesjärven Natura-alueella hanke aiheuttaa usealle pesivälle, levähtävälle ja muuttavalle lajille vähintään vähäisiä vaikutuksia. Arvioinnin perusteella jää epävarmuus hankkeen pitkä- ja lyhytaikaisvaikutuksista. Yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden kanssa saattavat lisätä vaikutusten todennäköisyyttä, laaja-alaisuutta ja voimakkuutta.

Vakiintuneen oikeuskäytännön perusteella varovaisuusperiaate edellyttää Natura-arvioinnin kohdalla merkittävien vaikutusten poissulkemista tavalla, joka ei jätä epäilyksiä (mm. KHO 2020:3). Euroopan komission

tulkintaohjeen mukaan vähäiset tai kohtalaiset vaikutukset moneen luontotyyppiin tai lajiin saattavat heikentää alueen ekologista rakennetta ja toimintaa merkittävästi. Hankkeen aiheuttamien vaikutusten merkittävyyden aste jää epävarmaksi useiden suojeluperustelajien kohdalla. Arvioinnissa merkitykseltään kohtalaisia vaikutuksia arvioidaan kohdistuvan Haapakeitaalla kurkeen ja metsoon. Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa nostavat merkittävien vaikutusten todennäköisyyttä.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, että suunnitelma tai hanke yksinään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa tarkasteltuna ei luonnonsuojelulain 34 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä Natura 2000 - alueiden perusteena olevia luonnonarvoja.

Luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen taikka hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa, jos Natura-arviointi- ja lausuntomenettely osoittaa hankkeen tai suunnitelman merkittävästi heikentävän Natura 2000-alueen luonnonarvoja.

Luonnon monimuotoisuus

Hankealueen eteläosaan sijoittuu selostuksessakin esitetty Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksessä tunnistettu vahva ylimaakunnallinen ekologinen yhteys, joka kulkee Lauhanvuoren kansallispuistosta Haapakeitaan-Huidankeitaan-Mustasaarenkeitaan suojelualuekokonaisuuden kautta Satakuntaan. Kolmihaaran suunniteltu tuulivoima-alue sijoittuu eteläosastaan maakuntavaltuustossa maakuntakaavassa 2050 osoitetulle luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeälle alueelle ja maakuntakaavan 2050 yleisen suunnittelumääräyksen mukaan maankäytön suunnittelussa on tunnistettava alueen ekologiset yhteydet ja turvattava ne tavalla, joka mahdollistaa lajiston liikkumis- ja levittäytymismahdollisuudet. Tunnistettujen ekologisten yhteyksien alueella olevat nykyiset maa- ja metsätalousalueet tulee lähtökohtaisesti säilyttää maa- ja metsätalousskäytössä.

Metsähallitus on julkaissut kesällä 2024 mallinnuksen metsäpeuran kannalta potentiaalista lisääntymis- ja vasanhoitoalueista, jonka tarkoituksena on kuvata metsäpeuralle potentiaalisia lisääntymis- ja vasanhoitoympäristöjä ja mahdollistaa niiden huomioiminen maankäytön suunnittelussa sekä hankkeiden vaikutusten arvioinnissa. Mallinnuksen mukaan erityisesti Haapakeitaan Natura-alueeseen kuuluvat suoalueet soveltuvat metsäpeuran kesäaikaiseksi laidun- ja vasomisalueeksi. Maakuntakaavan 2050 suunnittelumääräyksessä tuulivoiman yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata metsäpeuran vaellusreittien ja lisääntymisalueiden säilyminen.

Hankealue kuuluu Isojoen susiparin reviirille. Isojoen susireviirille sijoittuu tällä hetkellä seitsemän tuulivoimala-aluetta, jotka ovat yhtä tuotannossa olevaa aluetta lukuun ottamatta suunnitteilla. Arviointiselostuksen suteen kohdistuvan arvioin mukaan tuulivoiman yhteisvaikutusten johdosta häiriövaikutusta voi muodostua jopa lähes 40% reviirin ydinalueeksi soveltuvista elinympäristöistä, joista 17% kuuluu Kolmihaaran suunnitellun hanke-alueen pinta-alaan. Kotimaisen tutkimustiedon puuttuessa, vaikutusalueena käytetty kahden kilometrin etäisyyttä, joka perustuu Portugalissa laadittuihin susitutkimuksiin, joiden perusteella suositellaan välttämään tuulivoimarakentamista kahden kilometrin etäisyydellä susien pesäpaikoista.

Arviossa hyödynnetyt reviirirajaukset ovat arvioita eivätkä ne kuvaa reviirin tosiasiallista käyttöä. Lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskielto koskee verrattain suppeita alueita, eikä siten mainittu säännös velvoita suojelemaan koko lajin elinympäristöä (KHO: 2023:73), mutta arvioinnin tulee perustua riittäviin tietolähteisiin ja ajantasaisiin selvityksiin (KHO: 2023:70).

Tuotantoalueen supistaminen etelä- ja kaakkoisosasta on perusteltua petolintuvaikutusten lisäksi mm. metsäpeuran leviämismahdollisuuksien turvaamisen kannalta. Salassa pidettävien lajien keskeiset elinympäristöt huomioimalla pystytään turvaamaan myös muiden ihmishäiriöille herkkien lajien esiintymismahdollisuuksia.

Pintavesi

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Natura-lausunnon mukaan hankealue sijoittuu Lapväärtinjoen vesistöalueen latvaosiin Haukanjoen, Rytiluoman, Siironjoen yläosan, Isojoen yläosan ja Villamon osavaluma-alueille ja näin Lapväärtinjokilaakson Natura-alueen (FI0800111, SAC) yläjuoksulle, joten ko. alue olisi ollut syytä käsitellä Natura-arviossa. Hankealueen huomattavan suuri pinta-ala ja sen sijoittuminen usealle Lapväärtinjoen vesistöalueen osavaluma-alueelle, Natura-alueen suojeluperusteiden suuri herkkyys, vesistöalueen pohjavesivaikutteisuus ja vesistöalueelle sijoittuvien maankäyttöä muuttavien hankkeiden muodostamat yhteisvaikutukset lisäävät vaikutusten mahdollisuutta ja niiden huomioimisen tärkeyttä. Natura-lausunnonssa kuitenkin arvioidaan, että Lapväärtinjokilaakson Natura-alueen suojeluperusteisiin ei todennäköisesti kohdistu merkittävää heikennystä.

Hankkeesta aiheutuvien vesistövaikutusten välttämiseksi tulee hankkeen jatkosuunnittelussa laatia tarkempi kuivatus- ja pintavesien johtamissuunnitelma, jossa tulee esittää riittäviksi mitoitettut vesiensuojelurakenteet aluevarauksineen. Olennaista on suunnitella työt ja rakenteet niin, että vältetään kaikkea kiintoainekuormituksen aiheuttamista

alueen uomiin: valumavesien ohjailu, ojien selkeytysaltaat, maansiirtotöiden ajoitus, voimaloiden ja aurinkopaneelien, sähkönsiirtolinjojen ja huoltoteiden sijoitus alueelle on tehtävä lähivesistöt huomioiden. Suunnitelmat tulee lähettää ELY-keskukseen lausuttavaksi ennen toimintojen toteuttamista. Suunnitelman laatimisessa tulee hyödyntää muun muassa saatavilla olevia avoimia paikkatietoaineistoja ja virtaveden lohikalakannat paikkatietoaineistoja.

Virtavesien lohikalakantoja esiintyy mahdollisesti aurinkovoima-alueelta E laskevassa Toristonluomassa ja aurinkovoima-aluetta A halkovassa Rytiluomaan laskevassa virtavedessä ja tämä tulee ottaa huomioon alueiden jatkosuunnittelussa.

Virtavesien ylityskohdissa ja niitä sivuavilla osuuksilla tulee vesistövaikutuksiin kiinnittää jatkosuunnittelussa erityishuomiota. Huoltotieverkoston ylittäessä virtavesikohteita silta- ja rumpurakenteiden esteettömyys tulee varmistaa. Lisäksi erityisesti matalia uomia varjostava kasvillisuus ja puusto tulee säilyttää.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja terveyteen

Maakuntakaavan 2050 mukaan tuulivoiman osalta yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu kohtuuttomia melu- ja välkevaikutuksia. Tämä tarkoittaa, että tuulivoimalat tulee sijoittaa riittävän etäälle asutuksesta, jotta ympäristöluvan tarve ei ylitä. Jatkosuunnittelussa tulee huomioida, että arvioinnissa esitetty melun ja välkkeen leviämisalueet eivät laajene. Mikäli rakennuslupavaiheessa havaitaan poikkeavuuksia arviointiselostuksessa esitetystä, rakennuslupaviranomaisen tulee selvittää YVA-lain 27 §:n mukaisesti ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ajantasaisuus YVA-yhteysviranomaiselta ennen lupien myöntämistä.

Arviointiselostuksessa on esitetty usean rakennuksen osalta, että hanketoimijalla on käynnissä neuvottelut rakennuksen omistajien kanssa käyttötarkoituksen muuttamisesta. Mikäli rakennuksen käyttötarkoituksen muuttaminen ei ole mahdollista, tulee tuulivoimaloiden sijaintia muuttaa niin, että mahdolliset melun ohjearvot eivät asuin tai vapaa-ajan viettoon tarkoitetuissa rakennuksissa ylitä.

Melu

Kolmihaaran tuulivoimapuiston melumallinnus on mallinnettu 106,0 dB(A) kokonaismelupäästöarvolla ja melun lähtötasoon on lisätty 2 dB:n varmuusarvo. Muodostuvan melun osalta yhteisvaikutusten tarkastelussa on otettu huomioon läheinen Surmankeitaan tuulivoimapuisto.

Melumallinnuksen mukaan vaihtoehdossa VE1 lähimpien rakennusten kohdilla meluarvot jäävät alle melulle annetun yöajan ohjearvon (40

dB(A)), lukuun ottamatta hankealueen pohjoisosassa sijaitsevia autoituneita rakennuksia (rakennus A ja B), joissa korkeimmat äänitasot olivat (41,3 dB(A) ja 40 dB(A)). Seuraavaksi korkein äänitaso (39,3 dB(A)) mallinnettiin koillisen ja lounaan puolella olevissa rakennuksissa ja pohjoisessa sijaitsevassa rakennuksessa (39,0 dB(A)). Yli 38,0 dB(A)n arvo ylittyy kuuden rakennuksen kohdalla, jotka sijaitsevat koillis-idässä sekä lännessä hankealueesta.

Vaihtoehtoon VE2 osalta korkein äänitaso ylittyy rakennuksella A (40,1 dB(A)) ja seuraavaksi korkein äänitaso (39,0 dB(A)) todettiin hankealueen pohjoisosan toisessa autoituneella rakennuksella B. Yli 38,0 dB(A)n arvo ylittyy kahdella rakennuksen kohdalla, jotka sijaitsevat koillis-idässä sekä lounaassa hankealueesta.

Mallinnuksen mukaan hankevaihtoehdossa VE1 ja vaihtoehdossa VE2 matalataajuinen melu ei ylitä Sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysohjearvoa laskentapisteissä. Arviointiselostuksen mukaan rakennusten sisätiloissa melu on enimmillään 3,0 dB alle toimenpiderajan taajuudella 50 Hz (rakennus G hankevaihtoehdossa VE1).

Kolmihaaran VE1 ja Surmankeitaan VE1 melun yhteismallinnuksen tulokset ylittävät yöajan ohjearvon (40 dB(A)) hankealueen pohjoisosassa olevien autoituneiden rakennusten kohdilla, ollen melutasoiltaan 41,7 dB(A) ja 40,6 dB(A). Hankealueen pohjoisosassa ohjearvoa lähin ääniarvo 39,9 dB(A) mallinnettiin autoituneita rakennuksia lähimpänä olevan rakennuksen kohdalla. 39,3 dB(A):n äänitasot mallinnettiin koillisen ja lounaan puolella olevissa rakennuksien kohdilla hankealueen läheisyydessä. Yli 38 dB(A) ylityksiä on mallinnuksen mukaan seitsemän rakennuksen kohdilla. Kolmihaaran vaihtoehtoon VE2 ja Surmankeitaan VE1 yhteismallinnuksen osalta korkeimmat äänitasot 40,7 dB(A) ja 39,8 dB(A) mallinnettiin pohjoisosassa sijaitsevien rakennusten kohdilla. Yli 38 dB(A) ylityksiä on mallinnuksen mukaan kolmen rakennuksen kohdilla.

Surmankeitaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen osalta yhteysviranomaisen todennut arvioinnista annetussa perustellussa päätelmässään (6.6.2024), että hankkeen melumallinnus on tehty lähtömelutasolla 105,5 dB, jota voidaan pitää alhaisena verrattuna muiden vastaavien tuulivoimahankkeiden mallinnuksissa käytettyihin lähtömelutasoihin. Mallinnuksessa käytetty voimalatyyppi ei vastaa suoraan hankkeessa esitettyä voimalatyyppiä, joten meluhaitan arviointiin liittyy epävarmuustekijöitä. Surmankeitaan epävarmuus toistuu myös Kolmihaaran tuulivoimahankkeen kanssa tehdyssä yhteisvaikutusten mallinnuksessa. Asutusta sijoittuu alueille, joissa melumallinnusten perusteella aiheutuu lähelle melulle asetettuja ohjearvojen mukaista melua. Meluhaittaa tulee ehkäistä noudattamalla

22.10.2024

tuulivoimaloiden sijoittamisessa varovaisuusperiaatetta ja sijoittamisella ne riittävän etäälle asutuksesta sekä huomioimalla mallinnuksiin liittyvät epävarmuustekijät.

Välke

Välkevaikutuksia aiheutuu niin laajalle alueelle kuin tuulivoimaloiden varjot yltävät. Vaikutusalueen laajuus riippuu roottorin leveydestä ja pituudesta sekä voimalan kokonaiskorkeudesta. Suomessa ei ole määritetty välkevaikutukselle raja-arvoja tai suosituksia. Saksassa ja Ruotsissa on tuulivoimapuistojen viereiselle asutukselle annettu suositusarvo maksimissaan kahdeksan tuntia välkettä vuodessa (nk. todellinen tilanne, jossa huomioidaan auringonpaisteajat ja tuuliolosuhteet) ja 30 minuuttia päivässä sekä 30 tuntia vuodessa (teoreettisessa maksimitilanteessa).

Vaikutusten arvioinnissa on käytetty Ruotsissa ja Saksassa annettua kahdeksan tunnin vuotuista suositusrajaa. Tuulivoimapuistosta muodostuva välke on mallinnettu tuulivoimaloilla, joiden napakorkeus on 200 m ja roottorinhalkaisija 200 m. Lavan maksimileveytenä on käytetty 4,6 m. Mallinnusten perusteella vuotuinen todennäköinen välkevaikutus ylittää Ruotsissa käytetyn 8 tunnin suositusrajan 6 lähialueen asuin- ja lomarakennuksen kohdalla. Vaihtoehdolle VE 1 tehdyn mallinnuksen mukaan ilman metsää muodostuvaa välkettä muodostuu suurimmillaan hankealuetta koillisessa sijaitseville rakennuksille (10 tuntia ja 7 minuuttia ja 9 tuntia ja 45 minuuttia). Länsi-luoteispuolella hankealuetta mallinnetut ylitykset ovat kahdella rakennuksella (9 tuntia ja 57 minuuttia ja 8 tuntia ja 56 minuuttia), eteläosassa hankealuetta yhdellä rakennuksella (8 tuntia ja 59 minuuttia) ja lounaassa yhdellä rakennuksella (8 tuntia ja 33 minuuttia). Itäpuolella hankealueesta yhden rakennuksen mallinnusarvo (7 tuntia 56 minuuttia) on lähellä sovellettavaa suositusrajaa. Vaihtoehdon VE2 osalta välkettä muodostuu suurimmillaan koillisessa hankealuetta sijaitsevalle kahdelle rakennukselle (9 tuntia ja 53 minuuttia ja 8 tuntia). Kolmihaaran ja Surmankeitaan yhteismallinnusten tulokset eivät muuta edellä mainittuja mallinnusarvoja.

Maakuntakaava

Hyväksyttyyn maakuntakaavaan 2050 Kolmihaaran hankealue on vain osittain merkitty tuulivoimalle soveltuvalla merkinnällä: Tuulivoimaloiden alue 21, Piikkilänviita.

Maakuntakaavan 2050 kaavamääräyksissä on todettu Piikkilänviidan tuulivoimaloiden alueen osalta, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida tuulivoiman vaikutukset sekä muiden hankkeiden yhteisvaikutukset alueilla todettujen suurten petolintujen reviireihin, metsäpeuran vaellusreittien turvaaminen ja lisääntymisalueiden säilyminen sekä Lapväärtinjokeen ja Isojokeen kohdistuvat

vesistövaikutukset. Lisäksi on varmistettava, ettei tuulivoimarakentaminen merkittävästi heikennä valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden tai merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen maisemakuvaa.

Maakuntakaavan 2050 mukaan aurinkovoiman yleisen suunnittelumääräyksen mukaan tuotantoalueiden suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuri-, maisema-, virkistysarvoihin, luonnon monimuotoisuuteen sekä olemassa oleviin elinkeinoin ja asutukseen kohdistuvat vaikutukset. Laajat aurinkovoima-alueet on sijoitettava ensisijaisesti muille kuin metsäalueille, viljelykäytössä oleville peltoalueille tai ojittamattomille tai luonnontilaisille soille. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueiden toteuttamisen kokonaisvaikutuksiin ilmastopäästöjen ja vesistövaikutusten osalta.

Maisema

Hankealueesta noin 2 km etäisyydellä sijaitsee Isojoen kylätaajama. Hankealueen koillis-itäpuolella noin 2 km etäisyydellä sijaitsee maakunnallisesti arvokas maisema-alue Isojoki-Lapväräntinjokilaakson kulttuurimaisema, joka jatkuu mukaillen Isojoen jokivartta kohti pohjoista. Edellä mainitun maisema-alueen sisälle sijoittuu myös noin 2 km:n päähän valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö Isojokilaakson kyläasutus ja Isojoen kirkkomaisema. Hankealueen länsipuolelle sijoittuvat maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt Kortteenkylän kulttuuriympäristö (noin 3 km), Polvenkylän kulttuuriympäristö (noin 1 km) sekä Kodesjärven kulttuuriympäristö (alle 1 km) ja Kodesjärven maisema-alue (noin 2 km).

Kaavoitusmenettelyssä tulee ottaa huomioon hankealueelle maakuntakaavassa 2050 osoitettu suunnittelumääräys, jonka mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei tuulivoimarakentaminen merkittävästi heikennä valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden tai merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen maisemakuvaa.

HANKKEEN JATKOKÄSITTELYSSÄ HUOMIOITAVAA

Hanketta koskevaan lupahakemukseen on liitettävä arviointiselostus ja tämä yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä. Lupaviranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen eikä tehdä muuta siihen rinnastettavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja perustellun päätelmän. Lupapäätökseen on sisällytettävä perusteltu päätelmä, ja siinä on asianmukaisesti otettava huomioon arviointiselostusta koskevan kuulemisen tulokset. Päätöksestä

on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on otettu huomioon.

Lupaviranomaisen on varmistettava, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa. Hankkeesta vastaava voi tarvittaessa pyytää ennen lupa-asian vireille tuloa yhteysviranomaisesta esittämään näkemyksensä perustellun päätelmän ajantasaisuudesta. Ajantasaistamisen tarvetta voidaan joutua tarkastelemaan esimerkiksi, jos hanke on muuttunut tai arvioinnista on kulunut pitkä aika.

PERUSTELLUN PÄÄTELMÄN TOIMITTAMINEN JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN

Yhteysviranomaisen toimittaa perustellun päätelmänsä, kopiot arviointiselostuksesta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä sekä Natura-arvioinneista annetut lausunnot hankkeesta vastaavalle.

Perusteltu päätelmä toimitetaan tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille, vaikutusalueen kunnille, maakuntien liitoille ja muille asianosaisille viranomaisille.

Perusteltu päätelmä sekä saadut lausunnot ja mielipiteet ovat nähtävillä ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa:
<https://www.ymparisto.fi/kolmihaaratuulijaaaurinkovoimahankeYVA>

sekä viranomaisen verkkosivuilla 30 päivän ajan osoitteessa
www.elykeskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa.

SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA OIKAISUMAHDOLLISUUS

Suoritemaksu on 16 000 euroa.

Yhteysviranomaisen perustellusta päätelmästä perittävä maksu on määriteltävä vaativan hankkeen mukaisesti (24–32 henkilötyöpäivää). Maksu määräytyy ELY-keskusten maksuista annetun asetuksen perusteella.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että perustellusta päätelmästä perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän perustellun päätelmän antamispäivästä.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 19 ja 23 §

22.10.2024

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 4 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallinto-keskuksen maksullista suoritteista vuonna 2024.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Tia Lummi-Lehtinen ja ratkaissut johtava asiantuntija Elina Venetjoki.

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti viraston asiahallintojärjestelmässä. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Liitteet

Liite 1 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n mukainen lausunto, Natura-arvioinnit, Haapakeitaan (FI0200021, SPA/SAC ja Kodesjärven (FI0800062, SPA), Neoen Renewables Oy, Kolmihaaran tuuli- ja aurinkovoimapuisto, Isojoki (ei sisällä viranomaiskäyttöön tarkoitettua aineistoa)

Liite 2, Metsähallitus, Luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n mukainen lausunto, Natura-arvioiti Haapakeitaan (FI0200021, SPA/SAC Neoen Renewables Oy, Kolmihaaran tuuli- ja aurinkovoimapuisto, Isojoki (ei sisällä viranomaiskäyttöön tarkoitettua aineistoa)

Liite 3 Varsinais-Suomen ELY-keskus, luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n mukainen lausunto, Natura-arvioinnit, Haapakeitaan (FI0200021, SPA/SAC ja Kodesjärven (FI0800062, SPA), Neoen Renewables Oy, Kolmihaaran tuuli- ja aurinkovoimapuisto, Isojoki

Liite 4 Annetut lausunnot, mielipiteet ja asiantuntijakommentit

Liite 5 Maksua koskeva oikaisuvaatimus

Tämä asiakirja EPOELY/1319/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/1319/2022 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Venetjoki Elina 31.10.2024 13:53

Esittelijä Lummi-Lehtinen Tia 31.10.2024 13:16

MAKSUA KOSKEVA OIKAISUVAATIMUSOHJE

Viranomainen, jolta oikaisua vaaditaan

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua kirjallisesti Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus).

Viranomainen, jolle valituskirjelmä on toimitettava sekä oikaisuvaatimusaika

Asian käsittelystä perittävää maksua koskeva oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa ei antopäivää oteta lukuun. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, oikaisuvaatimusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisua vaaditaan
- millaista oikaisua vaaditaan (miltä kohdin päätökseen haetaan oikaisua ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi)
- perusteet, joilla oikaisua vaaditaan
- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle voidaan toimittaa.

Jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimuskirjelmä.

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon oikaisua haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen on liitettävä oikaisuvaatimuskirjelmään valtakirja (Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee kuitenkin esittää valtakirja ainoastaan, jos Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus niin määrää.)

Oikaisuvaatimuksen perille toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava ELY-keskuksen kirjaamoon. Oikaisuvaatimuskirjelmän voi tuoda perille vaatimuksen tekijä itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse, sähköpostitse tai toimittaa lähetin välityksellä. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Oikaisuvaatimuksen toimittamisesta sähköisesti säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Yhteystiedot

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

käyntiosoite:
Alvar Aallon katu 8, SEINÄJOKI
Wolffintie 35, VAASA
Pitkänsillankatu 15, KOKKOLA
Aukioloaika: kello 8.00 – 16.15

postiosoite:
PL 156, 60101 SEINÄJOKI
PL 262, 65101 VAASA
PL 77, 67101 KOKKOLA

puhelin: 0295 027 500
sähköposti: kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Sähköinen asiointi –lomake: <https://www.ely-keskus.fi/asiointi-ja-yhteystiedot>

Muu asiointi > Yleiset asiointilomakkeet > Yleinen asiointilomake yrityksille, yhdistyksille, toiminnanharjoittajille, kunnille ja viranomaisille (asiointipalvelu.ahtp.fi). Tähdellä merkityt kohdat ovat pakollisia.